

Ο' ΟΡΟΩΔΕΟΣ

ΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

THE ORTHODOX OBSERVER

ΤΟΜΟΣ
Γ'

ΑΡΙΘΜΟΣ

59

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ SOUTHBIDGE, MASS.

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

Published Bi-weekly by the Greek Archdiocese
Publications Association
Publication Office:
240 West 23rd Street, New York, N. Y.
Editorial and Advertising Offices:
Greek Archdiocese, 25-19 30th Drive, Astoria, N. Y.
Tel. ASTORIA 8-1653

Yearly Subscriptions:
United States and Canada \$2.00—Foreign \$2.50
Ten Cents a Copy
Vol. III. No. 59 — May 16, 1937

Entered as second class matter Nov. 21, 1934, at the post office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΓΑΜΩΝ

'Ονοματεπώνυμον νυμφευθέντων

Κοινότης

Τελέσας τὸν Γάμον 'Ιερεὺς

Φεβ. 21 Μενέλαος Κρητικός	Εύτέρω Θωμᾶς	Gary, Ind.	'Αρχιμ. Εἰρηναῖος Κασιμάτης
» 21 Παναγιώτης Χαρίτου	Μελπ. Σιτογεωργοπούλου	Gary, Ind.	'Αρχιμ. Εἰρηναῖος Κασιμάτης
Μαρτ. 6 'Αντώνιος Χερσούδης	Χρυσούλα Παλαιοθεοδώρου	Brooklyn, N. Y.	Αἱδ. Δημήτριος Βιτσέντζος
» 7 'Ανθρέας Ταθλᾶς	Μαρία Σταματοπούλου	Cleveland, Ohio	'Αρχιμ. Χρυσόγ. Λαυριώτης
» 14 Βασίλειος Παπαδάκης	"Ολγα Μαραγκουδάκη	New York City	'Αρχιμ. Δωρ. Μπουραζάνης
» 14 Κωνστ. Μῆτσος	Πολυτίμη Βαμβακίδου	Brooklyn, N. Y.	Αἱδ. Δημήτριος Βιτσέντζος
» 14 Εύστρ. Βιτσιλάκης	Laura Hersh	Brooklyn, N. Y.	Αἱδ. Δημήτριος Βιτσέντζος
» 27 Peter Abraham Trod	Παναγιώτα Σαραντοπούλου	Peabody, Mass.	Αἱδ. Γεώργ. Οικονομίδης
» 31 Μιχαήλ Τσαβάρης	Sylvia Polak	Los Angeles, Cal.	'Αρχιμ. Γερμ. Παπαταναγιώτου
Απρ. 4 Δημήτριος 'Αγγελάκος	Αλκατερ. Παπαδάκη	Orange, N. J.	Αἱδ. Θεόδωρος 'Αναγνωστιάδης
» 8 'Αναστάσιος Πολίτης	Πηνελόπη 'Αντωνοπούλου (Τὸ γένος Ν. Τσικάρη)	New Haven, Conn.	Αἱδ. Εὐάγγελος Τριανταφυλλίδης
» 10 Νικόλαος Μόρφος	'Αγγελ. Βασιλακοπούλου	Bronx, N. Y.	Αἱδ. Καλ. Χατζηλάμπρου
» 11 'Αντώνιος 'Ιω. Δεσήλα	'Αναστασία 'Αντ. Βούλτου	New York City	Αἱδ. Βασ. Παπανίκας
» 11 Βασίλειος Κόντος	Πιπίνα Κανταρτζῆ	Brooklyn, N. Y.	Αἱδ. Βασίλ. Μιχαλόπουλος
» 11 Γεώργιος Ραπτούλης	Εἰρήνη 'Αργύρη	Astoria, L. I.	'Αρχιμ. Γερμανὸς Πολυζωΐδης
» 18 Γεώργιος Ζαχαράκης	Αἰκ. Δημητρακοπούλου	Astoria, L. I., N. Y.	'Αρχιμ. Γερμ. Πολυζωΐδης
» 22 Robert Foley	"Αρτεμις Σπυροπούλου	Brooklyn, N. Y.	Αἱδ. Δημήτριος Βιτσέντζος
Μαΐου 2 'Ηλίας Β. Καλαμαρᾶς	Πολυτίμη Κ. Σπύρισον	Chicago, Ill.	'Αρχιμ. Γαβριὴλ Ματθόπουλος
» 2 Κωνστ. Εύ. Καρανάσος	'Ολυμπία 'Ιω. Τίκα	New York City	'Αρχιμ. Δωρόθεος Μπουραζάνης
» 3 Παῦλος Νικήτα Παυλῆ	Μαρία Βασ. Πούλου	Tarpon Springs, Fla.	Αἱδ. Θεόφιλος Καραφίλης
» 3 Δημήτριος 'Ι. 'Ηλιόπουλος	Διαμάντω 'Ι. Κόντου	Denver, Colo.	'Αρχιμ. 'Ησαΐας Πισσχόπουλος
» 6 'Ανδρέας Τσέρης	Zacháρω Β. Πετροπανλῆ	New York City	'Αρχιμ. Δωρόθεος Μπουραζάνης
» 6 Θεόδωρος Κ. Καλογερόπουλος	Φωτεινὴ Πανούση (Τὸ γένος 'Ανδρ. Γιάνναρη)	Somerville, Mass.	Αἱδ. 'Ιωάννης 'Ιεροθέου
» 9 Σωκράτης Α. Λυώσης	'Αδαμαντία Κ. Λυξουριώτη	Astoria, L. I., N. Y.	'Αρχιμ. Γερμανὸς Πολυζωΐδης

Παρακαλοῦνται δοι έτέλεσαν τοὺς γάμους αύτῶν κατὰ τὰς τελευταίας ἔθδομάδας καὶ δὲν Өλέπουν τὸ δνομά των εἰς τοὺς πίνακας τούτους, νὰ εἰδοποιήσουν τὸ Γραφεῖον τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς, διὰ τὴν

ἔπανόρθωσιν τῆς τοιαύτης παραλείψεως.

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ, ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ, 25-19 30th Drive, Astoria, L. I. N. Y.

ΤΟΜΟΣ Γ'. Αριθ. 59.

Διευθυντής: 'Αρχιψ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ ΚΑΒΑΔΑΣ

16 ΜΑΐΟΥ 1937

ΖΗΘΙ ΒΑΣΙΛΕΥ!

Απ' ἄκρου ἔως ἄκρου τῆς ἑλληνίδος γῆς κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἡχεῖ μυριόστομος ἡ εὐχὴ τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς πρὸς τὸν ἄνακτα αὐτῆς: «Ζῆθι Βασιλεῦ!» Εἶναι ἡ ἔօρτὴ τοῦ 'Αγίου Γεωργίου καὶ ὀνομαστικὴ ἔօρτὴ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β'.

'Η συμβολικὴ παράδοσις, ὅτι ὁ 'Αγιος Γεώργιος ἐφόνευσε τὸν δράκοντα καὶ ἡλευθέρωσε τὴν παρθένον βασιλοπούλαν, ἥτις ἐπόρκειτο νὰ καταφαγωθῇ ὑπ' αὐτῷ, ἔχει τὴν ἔμπρακτον ἐφαρμογήν της πληρεστάτην εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τὸ ἔργον τοῦ καθημένου εἰς τὸν ἑλληνικὸν Βασιλικὸν θρόνον Γεωργίου τοῦ Β'.

'Ο δράκοντος πολιτικῆς ἀσταθείας, ποινωνικῆς ἀδικίας, φάσματος στρατιωτικῆς ἀπειθαρχίας, διαστροφῆς τῶν ὑψηλῶν ἰδανικῶν τοῦ λαοῦ, διαφθορᾶς τῆς πατριωτικῆς αἰσθηματικότητος, τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως καὶ τῆς ἡθικῆς διανοητικότητος τῆς νέας γενεᾶς, ἀποκλίσεως τῆς κατευθύνσεως τῆς ἐπιστήμης πρὸς λιμένας ξένους τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς, καὶ ἄλλων σχετικῶν κινδύνων καὶ τῆς ἐκ τούτων μαστιζούσης τὴν χώραν κακοδαιμονίας, ἀπογοητεύσεως καὶ ἀπαισιοδοξίας, ἥτο ἔτοιμος νὰ καταφάγῃ τὴν παρθένον ἑλληνικὴν ψυχήν, ἥ δοποία εἰλέχε προσδεθῇ εἰς τὸν δράκοντα τῆς ἀδρανείας διὰ νὰ ἵκανοποιήσῃ τὸν δράκοντα μὲ τὴν ζωὴν αὐτῆς καὶ τὴν ὑπαρξίαν τῆς.

Καὶ μίαν ἡμέραν πρὸ δύο περίπου ἐτῶν ἐπεφάνη μεταξὺ τοῦ τρομακτικοῦ δράκοντος καὶ τῆς παρθένου ἐθνικῆς ψυχῆς ὁ Γεώργιος Β' ἔφιππος ἐπὶ τοῦ λευκοχρώμου ἵππου τῆς θελήσεως, ἀποφασιστικότητος, καὶ αὐταπαρνήσεως καί, μὲ τὸ κοντάρι τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλοπατοίας, ἐπληξεὶ τὸν δράκοντα εἰς τὰ στήθη καὶ ἔσωσε τὸ θύμα.

'Η ἐνθουσιαστικὴ ὑποδογή, τῆς δοποίας τυγχάνει εἰς πᾶσαν γωνίαν τῆς ἑλληνίδος γῆς, ἔνθα ἀπὸ μηνῶν ἥδη περιοδεύων καὶ ἐμιψχῶν, διαιλῶν καὶ παραδειγματίζων, γίνεται ἀντικείμενον λατρευτικῆς εὐγνωμοσύνης, εἶναι ἀπτοτάτη ἀπόδειξις ἀφ' ἐνὸς μὲν ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς αἰσθάνεται τὴν πρὸς τὰ βελτίω ἐπελθοῦσαν τοστὴν τῆς ζωῆς του. ἀφ' ἐτέρου δὲ ὅτι ὁ πολυταθῆς αὐτὸς λαός, ὁσασδήποτε κακίας καὶ ἀν ἀποκτήσῃ εἰς στιγμὰς δυσμενεῖς τῆς ἐθνικῆς του ζωῆς, πάντως διατηρεῖ εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας

αὐτοῦ θαλερώτερον καὶ εὔσημον τὸ ἄνθος τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν πρὸς χάριν του εὐγενῶν καὶ ἀγνοτάτων προσπαθειῶν καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης δι' αὐτάς.

'Τὸ σύνταγμα διαφόρων κρατῶν, καθὼς καὶ τοῦ 'Ελληνικοῦ κράτους, ὀνομάζει τὸν Βασιλέα ἀνώτατον ἀνεύθυνον ἄρχοντα. Καὶ τοιοῦτος πρέπει νὰ εἰνε ὅταν ἡ ἡθικὴ καὶ πολιτικὴ ζωὴ τοῦ λαοῦ εἰνε ἡρεμος, κανονική, μὲ ἔξησφαλισμένην εἰρήνην ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν καὶ φυσικὰ ἀρδόσκοπος εἰς τὴν πρόσοδον. 'Ἐν φόρμως κατὰ συνθήκην εἰνε οὕτω ἀνεύθυνος, ἀναμφισβητήτως εἰνε ἡθικὸς ὑπεύθυνος καὶ ἴσως ὁ μόνος ὑπεύθυνος, ἐὰν ἐσωτερικαὶ κρατικαὶ παρεκκλίσεις ἢ ἔξωτερικαὶ ἐθνικαὶ δυσχέρειαι διδηγοῦν τὸν λαὸν εἰς ἀμεσον κίνδυνον τῆς ἐθνικῆς του ζωῆς καὶ τῆς εὐημερίας αὐτοῦ, ὁ δὲ τοιοῦτος ἀνώτατος ἄρχων, δύνασιν διποτέρευτον τοῦ ὅρου ἀνεύθυνος, στέκη ἀπαθῆς καὶ ψυχρός, ἢ ἐν νευρικῷ ὑστερισμῷ, ἀδρανής θεατῆς τοῦ ἐθνικοῦ κινδύνου ἢ τῆς κακοδαιμονίας τοῦ λαοῦ.

'Καὶ τῆς τοιαύτης ὑψίστης καὶ ἀμερίστου ἡθικῆς εὐθύνης του ἔχων τελείαν καὶ ἀναιωφισθήτητον ἐπιγνωσιν ὁ 'Ανώτερος 'Αρχων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀλλὰ καὶ γνήσιον τέκνον τῆς Ελλάδος, ὅταν εἰδε τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον, δὲν ὕκνησε διόλου νὰ τὸν ἀπιμετωπίσῃ καὶ νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ λαοῦ του εἰς μίαν σωτήριον προσπάθειαν κρατικῆς καὶ ψυχικῆς ἀναγεννήσεως τούτου.

'Η προσπάθεια δὲ αὗτη στηριγμένη εἰς ἀδάμαστον ἀποφασιστικότητα τοῦ ὁδηγοῦ διὰ τῆς ὁποίας δὲν ὕκνησε οὖτος, δχι μόνον νὰ περιφρονήσῃ τὰς θασιλικὰς ἀνέσεις καὶ ψυχαγωγίας καὶ τρυφάς, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀλπωθήσῃ τὸν κίνδυνον τῆς διακυβεύσεως καὶ αὐτοῦ τοῦ θρόνου του. δὲν ἥτο δυνατὸν παρὰ νὰ εἰνε ἀποτελεσματική. Καὶ ἥτο καὶ εἰνε, διότι τὸ ἑλληνικοί εἰνε ἀγνή φιλοπατοία, στοογή πρὸς τὸν λαόν καὶ ἀκλόνητος πεποίθησις ὅτι δ λαὸς αὐτὸς εἰνε νεντυμένος διὰ μεγάλα πεπωμένα καὶ συνεπῶς ἄξιος καλλιτέος τύγης.

'Καὶ ἥδη ὅλαι αἱ δινάμεις τοῦ ἔθνους ἡνωμέναι καὶ ἰσγυνοποιημέναι πε τὰς ἐμφύτους ἀρετὰς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, κατευθυνόμεναι δὲ ὑπὸ τοῦ ἀγνοῦ καὶ πλήρους αὐταπαρνήσεως 'Ανωτάτου 'Αρχοντος καὶ τῶν ἀκαμάτων συνεργατῶν αὐτοῦ, δλοκληροῦν

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ

Μ η τ ε ρ α !

Όνομα πού τὸ ὑμνησαν μεγάλοι ποιηταί πού τὸ ἔξιδανίκευσαν δυνατοὶ τεχνίτες τῆς σμίλης καὶ τοῦ χρωστήρος· πού τὸ ἐκλέισαν ἵκανοι δραματικοὶ συγγραφεῖς, πλέξαντες γύρῳ ἀπὸ τὸ θέμα αὐτὸ μερικὲς ἀπὸ τὶς συγκινητικώρες τραγωδίες. Θέμα πού τὸ ἐπραγματέυθηκαν πλατειὰ καὶ ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές του μεγάλα καὶ μικρὰ ταλέντα· θέμα στὸ δοτοῦν ἔχουν καταπισθῆ μεγάλοι καὶ μικροί, ἀπὸ τὶς πορφές τῆς διανοήσεως ὡς τοὺς μαθητάς τῶν σχολείων· θέμα ποὺ φάνεται πιὰ τελείως ἔξηντλημένο, καὶ μ' ὅλα ταῦτα μένει ἀνεξάντλητο.

Μένει ἀνεξάντλητο, γιατὶ ὁ καθένας μας, πού εἶχε μιὰ μητέρα, ἐγνώρισε κάποιες ἴδιαίτερες συγκινήσεις καὶ διατηρεῖ κάποιες ἔχωριστὲς ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν ἴδιαίτερη του ζωής, συνυφασμένην μὲ τὴ ζωὴ τῆς μάνας του καὶ τὴν ἀτομικὴ του πεῖρα, πού τοῦ τὴν παρουσιάζουν κάθε τόσο ἔχωριστὴν ἀπὸ κάθε ἄλλη γυναικα. Κάποια ἴδιαίτερα σημάδια ἀπὸ τὴν ἐπαφὴν καὶ τὴν ἐπίδρασι τῆς μάνας του, πού δὲν δρίσκει τὸν ἀντίτιλο τους πουθενά ἄλλο.

Άλλο πρᾶγμα εἶνε νὰ διαβάζῃ κανεὶς ἰστορίες ἢ νὰ παρακολουθῇ δράματα ἢ νὰ βλέπῃ ἔργα τέχνης, πού ἔχουν ὡς θέμα τὴ μητέρα, καὶ ἄλλο νὰ τὰ ἔχῃ ζήσῃ κανεὶς καὶ νὰ τὰ αἰσθανθῇ ὅλα αὐτά. Αὐτὸς δὲν θὰ θῇ ἵκανοποίησι καὶ στὸν μεγαλείτερο τεχνίτη. Δὲν θὰ νοιώσῃ ποτὲ πλέρια τί εἶνε μητέρα ἐκεῖνος, ποὺ δὲν ἐγνώρισε τὴ μητέρα του ἢ ή γυναικα ἐκείνη, ποὺ δὲν ἔγινε μητέρα.

Τὸ παιδί, πού δὲν ἐγνώρισε μητέρα ποτέ, δὲν θὰ καταλάβῃ τὶ ἀξίζει μιὰ μητέρα, ὅσο καὶ ἄν αἰσθάνεται βαθειὰ τὴν στέρησι τῆς, ἢ ἔστω καὶ ἄν τυχὸν συναντήσῃ στὸν κό-

τὴν ψυχικὴν ἔξυγίανσιν καὶ ἥμικὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος, ἀπαραίτητον ὅσον καὶ ἀνεκτίμητον ἐν ἡμέραις μάλιστα χαλεπαῖς διὰ τὴν ζωὴν καὶ αὐτὴν τὴν ὑπαρξίαν τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν καὶ τῶν λαῶν αὐτῶν, ὅχι δὲ ὀλιγάτερον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τοῦ γεγονότος τούτου τὴν δικαίαν ἐκτίμησιν διατρανῶν ὁ ἔλληνικὸς λαὸς δράττεται τῆς εὐκαιρίας τῆς ὄνομαστικῆς ἐορτῆς τοῦ ἀξίου ἀνακτος καὶ ἐκδηλοὶ κατ' αὐτὴν τὰ εὐγνώμονα αὐτοῦ αἰσθήματα μὲ τὴν, ἀπὸ ἄκρους ἔως ἄκρους τῆς ἔλληνίδος γῆς, ἀντιχοῦσαν εὐχήν: «Πολλὰ τὰ ἔτη σου Βασιλεῦ!»

Καὶ ὁ ἐν Ἀμερικῇ ἀπόδημος ἔλληνικὸς λαὸς ἀνακουφισθεὶς ἥδη ἀπὸ τὸν ἀπαίσιον ἐφιάλτην τῆς ἐν τῇ ξένῃ δυσφημίσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους ὡς κράτους ἀπειθαρχήτου, ὡς λαοῦ ματαιοδόξου, θυσιάζοντος τὴν ἐθνικὴν τιμὴν χάριν τῶν προσωπικῶν ματαιοδοξῶν, καὶ μεθ' ὑπεροφανείας καὶ ἐλπίδων ἀποβλέπων τῷρα εἰς τὸ μέλλον, ἀπηχεῖ ἔγκαρδια τὴν εὐχὴν ταύτην κατὰ τὴν ἐφετεινὴν ὄνομαστικὴν ἐορτὴν τοῦ "Ἀνακτος, ἐπαναλαμβάνων εἰς πανδῆμους δοξολογίας ἐν τοῖς Ι. Ναοῖς του τὸ «Ζῆθι Βασιλεῦ!»

ΑΘ. Κ.

σιο μάκηα στοργικὴ ὑπαρξία, ποὺ νὰ τὸν πονέσῃ καὶ τὸν συμπαθήσῃ.

Τό τι αἰσθάνεται τὸ παιδί γιὰ τὴν μητέρα μπορεῖ ἵσως νὰ τὸ ἐκφράσῃ κάπως, ὅλλα τὸ τί αἰσθάνεται ἡ μητέρα γιὰ τὸ παιδί εἶνε δυσκολώτερο νὰ ἐκφρασθῇ. Εἶνε μερικὰ αἰσθήματα, ποὺ δὲν περιγράφονται. Αὐτὰ μπορεῖ νὰ γεμίσουν τὴν καρδιὰ μὲ μιὰ ἀπέραντη ἀγάπη, μ' ἓνα τρυφερὸ θεῖο ἔρωτα, μ' ἓνα λεπτότατο εὐγενικὸ φίλτρο. "Ἡ μὲ πίκρες καὶ πόνους, ποὺ φαρμακώνουν καὶ σκοτώνουν. Εἶνε πιὸ πολὺ ἐσωτερικά. "Ἡ ἔξωτερικὲς ἐκδηλώσεις τους εἶνε ἀδύνατες ἀπηχήσεις καὶ ξεθωριασμένες παραστάσεις τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου.

"Οπως καὶ ἄν εἶνε, ἡ ἐπίδρασις τῆς μητέρας στὴν ἴστορία τοῦ κόσμου εἶνε τεραστία. Πολλὰ μεγάλα πνεύματα διφεύλουν τὸ μεγαλεῖο τους στὴ μάνα τους, δπως ὁ Αὐγουστῖνος, ὁ Ἰωάν. Χρυσόστομος καὶ τόσοι ἄλλοι. «Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας» εἶπεν ἡ ἀγνωστὴ ἔκεινη «γυνὴ ἐκ τοῦ ὄχλου» σάν ἦκουσε τὸν Ἰησοῦν νὰ διδάσκῃ. "Ο σεβασμὸς πρὸς τέτοιες μητέρες ἦταν πάντα ἀπειρούσιος. Μιὰ μητέρα, ποὺ συνεδέθη ἡ ὑπαρξίας της σοῦ καὶ τὸ δνομά της μὲ τὸν Λυτρωτὴν ἥγαπηθη, ἐδοξάσθη, ἔξεινης γυναῖκα ἐπιμήθη δσο κανένα ἄλλο πρόσωπο στὴν ἴστορία.

"Ἡ ἐπίδρασις τῆς μητέρας πάνω στὸ παιδί εἶνε ἀλήθεια πολοσσιαία. "Ἡ καλλιτέρευσις τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς εἶνε πιὸ πολὺ ἔργο τῆς μάνας γυναικας. Τὸ αἰσθήμα τῆς μητρότητος εἶνε πράγματι ἱερόν. "Ἡ μορφωμένη μητέρα ἔξασκει ἔξεινης τικὴ ἐπιρροή. Μιὰ τέτοια μητέρα θὰ μεταδώσῃ στοὺς τρυφερούς βλαστούς πολλὰ ἀπ' τὰ ὑψηλὰ ἰδανικά της.

Γ' αὐτὸ καὶ ἡ ἀρχαῖες Ἑλληνίδες ζοῦσαν, ιδίως πρὸ τὸ τοκετό, σὲ θαλάμους, ποὺ ἤσαν διακοσμημένοι μὲ ἔξαιρετικὴ καλαισθησία καὶ γεμάτοι μὲ ἀγάλματα δυνατῶν καὶ ὀραίων θεῶν, ἡμιθέων καὶ ἡρώων, ὡστε νὰ γεμίσῃ ἡ ψυχὴ τους μὲ δυνατά, ὀραῖα καὶ εὐγενικὰ συναισθήματα, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ τὰ μεταδώσῃ καὶ στὴν ὑπαρξία τοῦ παιδιοῦ της. "Ἡ ίστορία τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος μαρτυρεῖ πῶς αὐτὸ ἔγινε κατορθωτό.

Λέγοντας μερικοὶ πῶς μιὰ μέρα ἡ ἀνθρωπότης θὰ φθάσῃ σὲ μιὰ τέτοια ἔξεινη, πρόσδοκο καὶ τελεότητα, ποὺ δοὶ οἱ ἀνθρωποὶ θὰ ἀποτελέσουν μιὰ μεγάλη οἰκογένεια, καὶ τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καὶ ἀλληλεγγύης θὰ ἐπεκταθοῦν σ' δοὺν τὸν κόσμο. Θὰ θεωροῦν δοὶ τοὺς συνανθρώπους των ὡς ἀδελφοὺς καὶ δὲν θὰ περιορίζεται ἡ ἀγάπη σ' ἔκεινους μόνο, ποὺ εἶνε ἀπ' τὸ ἴδιο αἷμα καὶ ἔχουν βγῆ ἀπ' τὰ ἴδια σπλάχνα.

Αὐτὸς πρέπει νὰ γίνῃ καὶ δπως εἶνε τὸ χριστιανικὸν ιδανικόν, πιθανὸν νὰ γίνῃ δταν πάρουν νὰ χωρίζουν τοὺς ἀνθρώπους τὰ διαφορετικά, τὰ πολλὲς φορὲς συγκρούομενα συμφέροντα, ποὺ γίνονται αἵτια νὰ χωρίζουν σήμερα ἔχθροι καὶ δμοαίματος, καὶ καμιὰ φορὰ γονεῖς καὶ παιδιά.

Μὰ καὶ αὐτὸ δταν θὰ γίνῃ, πάντα ἡ μητέρα θὰ ἔχῃ τὴν πρώτη θέση στὴν ἀναδημιουργίαν αὐτήν. Συναδέλφωσις, ἀδελφοσύνη! "Ωμορφα ιδανικά, ποὺ παράγονται ἀπὸ τὴ λέξι "ἀδελφός". "Άλλα τὸ «ἀδελφός» προϋποθέτει ΜΗΤΕΡΑ. "Ἡ μητέρες θὰ εἶνε πάντοτε σεβαστὲς καὶ τιμημένες, γιατὶ αὐτὲς δίνουν γέννησι στὴν ἀνθρωπότητα, γιατὶ αὐτὲς εἰργασθηκαν σκληρὰ καὶ θὰ ἐργασθοῦν ἀκόμα γιὰ τὴν καλιτέρευσι καὶ γιὰ τὴν πρόσδο της.

Δ.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑΣ ΕΟΡΤΑΣ

Έσταλή είς την 'Αρχιεπισκοπήν τὸ κάτωθι προσκλητήριον τοῦ σεβαστοῦ Πρωτάνεως τοῦ ἐν 'Αθήναις Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἔλλογμωτάτου Γεργυρίου Παπαμιχάλη, ποὺς συμμετοχὴν αὐτῆς είς τὰς ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τοῦ Πανεπιστημίου ἔσορτάς καὶ πρὸς τὸ ὄποιον δ. Σ. 'Αρχιεπίσκοπος ἀπήντησε τηλεγραφικῶς ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐκφράζων τὴν βαθυτάτην αὐτοῦ λύτην, μὴ δυνάμενος νὰ παραστῇ αὐτοπροσώπως, ἀφ' ἐτέρου δὲ συγχαίρων θερμότατα διὰ τὸ βαρυσήμαντον γεγονός.

Τὸ προσκλητήριον παραθέτομεν αὐτούσιον ὡς πραγματικὸν μνημεῖον ἀρχαϊκῆς καλλιεπίας.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
Ε Κ Α Τ Ο Ν Τ Α Ε Τ Η Ρ Ι Σ
1837—1937.
ΤΗ ΕΥΚΛΕΕΙ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ
ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ

Τὸ 'Αθήνησι Πανεπιστήμιον, τύχῃ ἀγαθῇ, δι' ἐκατὸν ἑτῶν τὸν κάλλιστον καὶ εὐγενέστατον ὑπὲρ τῆς Ἐπιστήμης ἀγῶνα ἀγωνισάμενον, ἐπὶ τὴν τῆς ἑκατονταετίας ταύτης πανήγυριν τοὺς ἐν τῇ οἰκουμένῃ συνθιασώτας 'Αθήναζε παρακαλεῖ, ἵνα, κοινῇ τῷ Θεῷ χαριστήρια μύσαντες, ἐπ' ἄλλον ἐσθλὸν ἀγῶνα ἐσθλῶς ὁρμήσωμεν καὶ τὴν τῆς δευτέρας ἑκατονταετηρίδος κρηπίδα ἔτι φαεινοτέραν βαλώμεδα.

'Ηγούμενοι γάρ χρῆναι τοὺς ἀνθρώπους μὴ μόνον ἔργ' ἐργάζεσθαι ἀγαθά, ἀλλὰ καὶ χαίρειν ἐπ' αὐτοῖς ἐν καιρῷ τῷ καθήκοντι, μηδὲ διάγειν τὸν δίον ἀνεόρταστον οἴα πορευομένους μακρὰν ὅδὸν ἀπανδόκευτον, ἀλλὰ συνηδομένους τοῖς φίλοις ἐπιρρωνῦνται τὴν ψυχὴν καὶ παροομᾶν ἐπὶ νέαν τῶν Μουσῶν θεραπείαν, οὕτω δὴ πάντας τοὺς τῶν ὄμοίων ἀδηλημάτων ἐραστὰς καὶ τῆς παιδεύσεως τῆς Ἐλληνικῆς μετέχοντας ἐπὶ τὴν ἔσορτὴν καλεῖν ἔγνωμεν, ἵνα σύμπαντες ἐν ταῖσδε ταῖς λιπαραῖς 'Αθήναις, ἔνθα ποτὲ τῶν Μουσῶν καὶ τῶν Χαρίτων ἡδίστην φασὶ γενέσθαι τὴν συνγίαν, ὥσπερ Ἐλληνες τὴν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐλλάδος περὶ τὴν Ἐπιστήμην νεωκορίαν γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ σκοποῦντες καὶ οἱ φίλοι φίλοις συνεορτάζοντες τὸν παιᾶνα τὸν ἑκατονταετηρικὸν ἀναμέλφωμεν.

Τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος νῦν συντελουμένης, οὐκ ἔστιν ὅστις οὐ φήσει ἡμᾶς εὐκαιρότατα χαίρειν καὶ τοῖς εὐεργέταις τοῖς ἡμετέροις χάριτας ἀγειν, ἐφ' οἷς τὸ τε Πανεπιστήμιον καὶ τὴν παιδείαν τὴν Ἐλληνικὴν μεγίστην εἰργασμένοι εἰσὶν ἀγαθοῖς. Οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ δόξωμεν ἀγνωμόνως ἔχειν πρὸς τοὺς πατέρας τοὺς ἡμετέρους, οἵπερ, ἀγῶνας χαλεπωτάτους ὑπομείναντες καὶ τὴν θειοτάτην ἐλευθερίαν τῇ πα-

τρίδι άνακαινισάμενοι, οὐκ ὀλιγώρησαν τῆς τοῦ Γένους τοῦ Ἐλληνικοῦ παιδεύσεως, ἀλλὰ τὴν τῆς ψυχῆς καὶ τῆς διανοίας θεραπείαν μέγιστον ἀγαθὸν καὶ τῆς ἐλευθερίας ταύτης δικαιότατον κόσμημα ἡγησάμενοι, ἀμελλητὶ ταῖς πατοῖσι Μούσαις τέμενος ἵερὸν ἰδρύσαντο καὶ τοῖς Ἐλλησι πᾶσι τὴν πότνιαν τίνηδε μητέρα τιμιώτατον τοῦ γένους κατεστήσαντο τελεστήριον, ὅθεν ἴεροφάνται καὶ δαδοῦχοι, ὥσπερ ἀφ' ἐστίας Ἱερᾶς, δαδουχοῦσι τοῖς νέοις καὶ ὑψηγοῦνται αὐτοῖς τῆς ὁδοῦ τῆς πρὸς τὰλθλῆς καὶ τάγαθὸν καὶ τὸ καλὸν καὶ πρὸς ὅσα περ ἔστ' ἐν ἀνθρώποις σοφά, κέντροις χρώμενοι τῇ τ' Ἀκροπόλει τῇ 'Αθήνησι καὶ τῇ τοῦ θείου Πλάτωνος Ἀκαδημείᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν, ἀ τὸ τῶν Ἐλλήνων δαιμόνιον οἴα ποταμὸν ἀείροουν κατάρδοντα τὴν οἰκουμένην συνεξεῖνδε καὶ συγκατεσκεύασε.

Εἰπόντος οὖν τοῦ Πρωτάνεως, ἔδοξε τῇ Συγκλήτῳ τάδε τὰ γράμματα τῇ ὑμετέρᾳ εὐκλεεῖ 'Αρχιεπίσκοπῃ Ἀμερικῆς ἐπιστεῖλαι καὶ ἐπὶ τὴν ἑκατονταετηρίδα παρακαλέσαι, ἥπερ ὅγδοη καὶ δεκάτη μηνὸς 'Απριλίου ἔτους χιλιοστοῦ ἐνακοσιοστοῦ τριακοστοῦ ἑβδόμου 'Αθήνησιν ἔσται.

'Ἐν ἐλπίσι δ' ἀγαθᾶς ἐσμεν θεωροὺς ὑμᾶς ἄτε 'Ελληνας ἐπὶ τὴν ἔσορτὴν ταύτην τὴν Πανελλήνιον πέμψειν καὶ τοῦθ' ἡμῖν ὡς τάχιστ' ἀγγελεῖν.

Αἱ δ' ιστέφανοι 'Αθῆναι πειράσονται καταξίως ὑμᾶς δεξιοῦσθαι καὶ ἔνειαν παρέχεσθαι, ἥπερ διατελεῖ παρ' ἡμῖν νομίζομένη, ἐξ ὅτου δὴ τὸν Δία αὐτὸν προστάτην αὐτῇ οἱ πρόγονοι οἱ ἡμέτεροι κατεστήσαντο.

*Ερρωσθε καὶ χαίρετε.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Πρύτανις.

'Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ δὲν παραλείπομεν νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα ὅτι, εἰς ἄκρον ἐνθουσιαστικαὶ καὶ πλήρεις ὑπερηφανείας ἔθνικῆς, ἔχονται ἀπὸ τὰς κλεινὰς 'Αθήνας εἰς ἡμᾶς τοὺς ἑνητευμένους αἱ περιγραφαὶ τῶν ἔσορτῶν αὐτῶν τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου.

'Υπουργοὶ τῆς Παιδείας ἔνων μεγάλων κρατῶν, Πρεσβευταὶ διανοούμενοι ἀλλων κρατῶν, Πρωτάνεις καὶ Καθηγηταὶ μεγάλων καὶ ὀρχαιοτάτων Πανεπιστημίων τοῦ κόσμου, ἀντιπρόσωποι διοικητῶν Κυβερνήσεων ἢ φυτωρίων σπουδαιοτάτων διανοήσεων, δύναται κανεὶς νὰ εἴτῃ, ὅτι φανοῦνται ἀμιλλώμενοι ποῖος ἐξ αὐτῶν νὰ ἐπαινέσῃ τὸ Ἐλληνικὸν πνεῦμα πλέον ἐπαξίως.

'Ἐκεῖ, ἀπὸ τὰ χεῦλη ἔκεινων τῶν ὅποιών κάθε λέξις θεωρεῖται αὐθεντία, ἀκούονται διθύραμβοι καλλιεπίας καὶ βαθύτητος νοημάτων, πρὸς τὴν πνευματικὴν ἐπίδοσιν τῆς Ἐλληνικῆς φυλῆς, πρὸς τὸ ἀνθρωπιστικὸν πνεῦμα τὸ ὄποιον διεῖπε τὴν ἀρχαίαν Ἐλλάδα, πρὸς τὴν καλλιτεχνικὴν καὶ καλαισθητικὴν ἐκδήλωσιν τῆς Ἐλληνικῆς ἐμπνεύσεως.

'Αλλ' οἱ ἔπαινοι αὐτοὶ δὲν περιορίζονται μόνον εἰς δ.τι ἀφορᾶ τὴν κλασικὴν Ἐλλάδα· ἔκτείνονται καὶ εἰς τὴν Μεγάλην Ἐλλάδα, ἡ ὅποια δημιουργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Μεγ. Ἀλεξανδρου καὶ τῶν διαδόχων του καὶ ἐμπνεύσθεῖσα καὶ ἀναγεννηθεῖσα διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ κοσμοπολιτικοῦ αὐτοῦ πνεύματος, περιέλαβε χώρας καὶ λαοὺς εἰς τοὺς κόλ-

ΞΕΝΟΙ ΣΟΦΟΙ ΕΞΑΙΡΟΥΝ ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

‘Ως έγραψαμεν εις την προηγουμένην δελίδα, ό σορτα-
δυός των 100 έτῶν τοῦ Πανεπιστημίου γας ἔδωκεν ἀφορμήν, ὅ-
πως ἐκδηλώθῃ ἀπὸ μέρους τῶν ξένων ὁ θαυμασμὸς καὶ ἡ ἀγάπη
των πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸς τὸ πνεῦμά της καὶ τὸν πολιτι-
σμόν της. «Ο ‘Ορθόδοξος Παραποτῆνες’ ἔχων τὴν πεποιθούσιν
ὅτι ἔαν ἡ Ἀμερικὴ Νέα Γενεά γας καὶ ιδιαιτέρως ὅλα τὰ Ἑλ-
ληνόπουλα καὶ ἡ ‘Ἑλληνοπούλες, ποὺ δούτοιν εἰς τὰ κολλέ-
για καὶ τὰ πανεπιστήμια τῆς χώρας ταύτης ἀκόμη καὶ εἰς τὰ
Γυμνάσια ἀναγνώσουν μερικὲς ἀπὸ τές ώραιες ἀλλήτεις, τές ὁ-
ποῖες οἱ ξένοι ἀντιπρόσωποι διετίπωσαν εἰς τοὺς λόγους των
ἐκεῖ, θὰ αἰδηθανθοῦν περιθόστεραν ὑπεροχάνειαν διὰ τὴν Ἑλ-
ληνικὴν καταγωγὴν των, καταχωρεῖ εἰς τὰς δελίδας τον αὐ-
τὰς αὐτολεξεὶ τοὺς λόγους τοῦ ‘Ταπογροῦ τῆς Γαλλίας Ζαν-Ζαί
καὶ τοῦ Γερουσιαστοῦ τῆς Ιταλίας Τζουζιάνο, οἱ ὄποιοι ἀντε-
προσθέπενταν εἰς τὰς ἔστρας τοῦ Πανεπιστημίου μας, τὸν δια-
νοούμενον κόδυμον τῆς Γαλλίας καὶ Ιταλίας.

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΖΑΝ ΖΑΪ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ

Λαμβάνον τὸν λόγον ὁ Γάλλος ‘Υπουργός, ἀφοῦ ἔχαιρε-
τησε τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα, ἐτόνισεν ὅτι ἡ παρονοία του ἐπὶ
κεφαλῆς τῆς Γαλλικῆς ἀντιρροστείας ἀποτελεῖ μίαν ἐκδή-
λωσιν τῆς ἐπιθυμίας τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως ὅπως μετά-

σηγῇ εἰς τὸν ἔօρτασμὸν καὶ διατρανώσῃ τὸν σεβασμὸν τῆς
πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν, πρὸς τοὺς ἐπὶ κεφα-
λῆς αὐτοῦ, πρὸς τοὺς καθηγητὰς καὶ πρὸς τοὺς τροφίμους
του, οἱ ὄποιοι εἰς τὴν ἀσύγχριτον κληρονομίαν τοῦ ‘Ἐθνους
των προσέθεσαν ἔνα αἰῶνα εὐγενῶν προσπαθειῶν.

«Εἰς αἰώνα — εἰπε — παρῆλθε ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκεί-
νην καθ’ ἦν εἰς τὴν παλαιὰν οἰκίαν τοῦ ἀρχιτέκτονος Κλε-
άνθους, ἐνώπιον πεντηροντάδος φοιτητῶν, τῶν ὅποιων εἰ-
κοσιπέντε προήρχοντο ἀπὸ ἀλυτρωτῶν περιφερείας, ὁ νεα-
ρὸς βασιλεὺς ‘Οὐθων, βαθέως συγκεκινημένος ἔχαιρετα μί-
αν ἀνεγέννησιν.

Ἐκατὸν χρόνια! Ἡρκεσαν τρεῖς γενεαὶ ἀνθρώπων ἵνα
ἡ Ἑλλάς, ἀγωνιζομένη μὲ σύνενος ἀντάξιον τῶν ἀρχαίων ἡ-
ρώων της, συγκεντρώσῃ τὰ στοιχεῖα τοῦ Ἑλληνισμού.

Πῶς ἡ Γαλλία, φυσικὴ φύλη τῆς Ἑλλάδος, δὲν θὰ ἐτί-
μα, μὲ τὴν ἐκατονταετηρίδα τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθη-
νῶν, τὸν πρῶτον αἰῶνα μιᾶς τόσον πλουσίας πνευματικῆς
ἀναγεννήσεως;

Ἡ Γαλλία ἐνθυμεῖται ὅτι μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Κων-
σταντινούπολεως οἱ ‘Ἑλληνες σοφοὶ είχον φέρῃ εἰς τὴν Δύ-
σιν, καὶ κυρίως εἰς τὴν Γαλλίαν, τὴν δῆδα τῆς Ἑλληνικῆς
ἐπιστήμης.

‘Ομιλεῖ περιατέρω ὁ κ. Ζαὶ περὶ τῆς μεγάλης ἐπιδρά-
σεως τοῦ Ἑλληνικού πνεύματος ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς διανοή-
σεως.

Πολλοὶ δεσμοὶ πράγματι—συνεχίζει—ἐνώνουν τὴν ἀνα-
γεννημένην Ἑλλάδα πρὸς τὴν Γαλλίαν. Ἑλληνισμός, ἀρ-
χαία καὶ Βυζαντινὴ ἀρχαιολογία, νεοελληνικαὶ σπουδαὶ, δι-
άλεκτοι, γλῶσσα καὶ φιλολογία ἐνώνουν τὰ ὄνόματα τῶν
Ἑλλήνων καὶ τῶν Γάλλων ἐπιστημόνων. ባ Γαλλικὴ σχολὴ
Ἀθηνῶν, ἀνοίγουσα τὸν δρόμον πρὸ ἐνὸς σχεδὸν αἰῶνος,
πλουσία εἰς πειραν καὶ ἐνθουσιασμόν, ἐρευνῷ τὴν Ἑλλην-
ικὴν γῆν καὶ φέρει εἰς φῶς τοὺς σεβαστοὺς αὐτοὺς λίθους,
τοὺς βωμοὺς καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτούς, τοὺς ὄποιος μᾶς
ἐπεδείκνυνταν χθὲς ἀκόμη εἰς τὸ μεγαλεῖδες περιβάλλον τῶν
Δελφῶν νεαροὶ ἐπιστήμονες ὅζοι τῶν προγενεστέρων των.

Δὲν εἶναι ὅμως μόνον ἡ ἐπιστήμη ἡ ὄποια ὑφαίνει τοὺς
δεσμοὺς μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν. Ἡ ποίησις, ἀδελφὴ τῆς
γνῶσεως, ἔξακολονθεῖ νὰ ἐνώνῃ μὲ μίαν ἐκλεκτὴν φιλίαν
τὴν σύγχρονον Γαλλίαν καὶ Ἑλλάδα. ‘Ολα τὰ ἀριστουργή-
ματα τῶν ποιητῶν μας μετεφοράσθοραν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ
Γρυπάρης, ὁ Μαβίλης, ὁ Πορφύρας, ὁ Μαλακάσης, ὁ Σικε-
λιανός, ὁ διάσημος Κωστῆς Παλαμᾶς, ὁ ὄποιος ἐπὶ τόσα ἔ-
τη ὑπῆρξε γενικὸς γραμματεὺς αὐτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου,
μᾶς ξυντοῦν πολυτίμους ἀναμνήσεις. Τέλος, ὁ Ζάν Μωρε-
άς, ὁ ποιητὴς τῶν ὠδῶν, ἐπισφραγίζει τόσον βαθέως τὴν
πνευματικὴν ἐνότητα τῶν δύο χωρῶν ὡστε δὲν γνωρίζει
πλέον κανεὶς ἔαν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ εἰς τὴν Γαλλίαν ἀνήρη
περισσότερον.

‘Η φιλοσοφία, ἡ τέχνη, ἡ φιλολογία δὲν εἶναι ὑγιεῖς πα-
ρὰ μόνον ὅταν ἔχουν βαθείας φύσις εἰς τὸ ἐθνικὸν ἔδαφος,
ἢ δὲ Ἑλληνικὴ σκέψις ἀνέβλυσε ἀπὸ τὰ βάθη τῆς μητρικῆς
γῆς. ‘Οταν ὅμως φθάνουν τὴν τελειότητα, ἐγγίζουν τὰ δ-

πους αὐτῆς ἀπὸ τῶν παραλίων τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Βο-
ρείου Αφρικῆς μέχρι τῆς Ινδικῆς καὶ τῆς Κασπίας θα-
λάσσης, καὶ προσωνομάσθη Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία. Καὶ
οἱ ἔπαινοι αὐτοῦ πρὸς τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα εἶναι δικαιότα-
τοι διότι ἡ καρδία αὐτῆς, ἡ Κωνσταντινούπολις, είχεν υ-
πηρετήσει μὲ πολυτιμοτάτην πυκνοφορίαν ἐκπολιτιστικοῦ
αἵματος ἐπὶ δέκα όλοιλήρους αἴσιαν ‘Ανατολὴν καὶ Δύσιν.

‘Οχι δὲ δηλιγάτερον οἱ ἔπαινοι ἔκεινοι περιλαμβάνουν
καὶ τὴν σύγχρονον διανοούμενην Ἑλλάδα, ἡ ὄποια εἰς τὰ
ἐκατὸν ἔτη τῆς ζωῆς καὶ δράσεως τοῦ Ἐθνικοῦ αὐτῆς Πα-
νεπιστημίου, ἀνέδειξεν ἐπιστήμονας λαμπροὺς μεγάλης ἐπι-
στημονικῆς ἀξίας καὶ διανοούμενους ἀξίους μεγάλης καὶ δι-
καιάς τιμῆς.

‘Ο, τι δὲ εἶναι τὸ μᾶλλον εὐχάριστον καὶ πολὺ ἐλπιδοφό-
ρον κατὰ τὸν ἔօρτασμὸν αὐτὸν εἶναι ὁ ἀκατασχέτως ἐκδη-
λωμένος κατ’ αὐτὰς ἐνθουσιασμὸς τῆς φοιτητικῆς νεολαί-
ας ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ τῶν δύο Πανεπιστημίων μας
καὶ ὅλων τῶν ἀλλων Σχολῶν.

‘Αποτινάξασα ἡ Ἑλληνικὴ νεολαία τὴν μοιρολατρείαν,
ἀπαισιοδοξίαν καὶ τὸν ἀναρχισμόν, τὰ ὄποια πολὺ τεχνη-
τῶς ἐπεσώρευσαν εἰς τὰς ψυχάς των κοινωνικοὶ καλοθε-
ληταί, αἰσθάνεται σήμερον τὰς εὐγενεῖς αὐτῆς ὑποχρεώ-
σεις πρὸς τὴν φωτοδότιδα πατρίδα της’ ὑπερήφρανοι οἱ φοι-
τηταί μας καὶ αἱ φοιτήτραι διὰ τὰς ὑπὸ τῶν ξένων σοφῶν
ἐπιδαιμιλευσμένας τιμάς πρὸς τὴν Ἑλλάδα, τῆς ὄποιας στορ-
γικὰ τέκνα εἶναι αὐτοὶ καὶ αὐταί, μὲ ὑφαίνεν τὸ μέτωπον καὶ
πλήρεις πεποιθήσεως ἐπαναλαμβάνουσι συνεχῶς ὅπου
καὶ ἀν ενδίσκωνται τὸ τῶν Σπαρτιατῶν νεανιῶν: «‘Αμερες
γ’ ἐσόμεθα πολλῷ κάρρονες».

ρια τῆς οἰκουμενικότητος καὶ ἡμιποροῦν τότε νὰ δώσουν τὴν ζύμην διὰ τοὺς πολιτισμοὺς τῶν ἄλλων λαῶν. Οὕτω ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς ἔδωσε τὸν κοινὸν θησαυρὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐσχημάτισε μίαν πλήρη εἰκόνα τοῦ λόγου καὶ τῆς ὥραιότητος ἡ ὅποια ὁρμώνεται ὑπεράνω ἐθνικῶν διαταριθμείων καὶ προσκαλύων γεγονότων. Ἡ Γαλλία πιστὴ εἰς τὴν παγκόσμιον αὐτήν κληρονομίαν, δῶρον τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἀγαπᾷ ἰδιαιτέρως τὴν σημερινὴν Ἑλλάδα, τόσον ἀπολύτως ἀξίαν τοῦ παρελθόντος της, τόσον ἐπιθυμοῦσαν νὰ διαφυλάξῃ τὴν ζωντανὴν παράδοσιν, ἡ ὅποια δὲν διδάσκει τὴν σταυρότητα, ἀλλὰ τὴν ὄρμήν. Διότι κατὰ μίαν εὐγενῆ εἰκόνα, ὁ ποταμὸς κατευθυνόμενος πρὸς τὴν θάλασσαν εἶναι πιστὸς εἰς τὴν πηγήν του.»

Ο ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣΤΟΥ ΚΑΙ ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΜΠΑΛΜΠΙΝΟ ΤΖΟΥΛΙΑΝΟ

‘Ο Ἰταλὸς Γερουσιαστὴς καὶ Καθηγητὴς κ. Μπαλμπῖνο Τζουλιάνο ἔξεφώνησε τὸν ἔξῆς λόγον:

«Μὲ τὸ συναίσθημα βαθείας πνευματικῆς ἀλληλεγγύης λαμβάνω τὸν λόγον διὰ νὰ φέρω εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς ἑκατονταετηρίδος του τὸν χαιρετισμὸν τῶν πανεπιστημίων μας καὶ τῆς Ἰταλικῆς ἐπιτροπῆς διανοητικῆς συνεργασίας. Αἰσθάνομαι διὰ της χαιρετῶν τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν χαιρετῶ διάλογον παράδοσιν πολιτισμοῦ, ἡ ὅποια διασχίζει τὰς χιλιετηρίδας τῆς ιστορίας καὶ ἡ ὅποια μαζὶ μὲ τὴν παράδοσιν πολιτισμοῦ τῆς πατρίδος μου ἀπετέλεσε κατὰ τὴν γένεσίν της τὴν πρώτην χαραγγὴν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Ἅξεινται εἰς τὸν λόγον τῆς Ἑλληνας καὶ τοὺς Ἰταλοὺς νὰ τὸ εἴπωμεν, ἀφοῦ τὸ λέγομεν μὲ ταπεινοφροσύνην μᾶλλον παρὰ μὲ ἀλλαζονίαν, ἀλλὰ εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον, διὰ τὴν μεγάλην ἥμερα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ἥχοισεν ὅταν εἰς τὸν οὐρανὸν του ἔλαμψαν δύο μεγάλα φῶτα, τὰ ὅποια ἐκλήθησαν Ἀθῆναι καὶ Ρώμη.

‘Η Ρώμη ἔξῆλθε φέροντα εἰς τὸν κόσμον τὴν παγκόσμιον ἰδέαν τοῦ δικαίου· ἡ Ἑλλὰς ἔξῆλθε φέροντα τὴν παγκόσμιον ἰδέαν μιᾶς θείας μορφῆς ἀληθείας καὶ κάλλους, μονίμου διὰ μέσου τῆς πολυπροσωπείας τῶν θεῶν, διαφανοῦς εἰς κάθε ἀτομικότητα τῆς φύσεως. Ἐκ τῆς ἔξελιξεως τῆς ἰδέας αὐτῆς ἡ Ἑλλὰς ἔδημοιούργησε μίαν φιλολογίαν, μίαν τέχνην, μίαν φιλοσοφίαν μὲ χαρακτῆρα παραμείναντα μοναδικὸν εἰς τὴν ιστορίαν, διότι αἱ δημιουργίαι της, αἱ δημιουργίαι τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Πινδάρου, τοῦ Φειδίου, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλους, μένουν εἰς τὸ στερέωμα τοῦ πνεύματος ὡς ἀρχέτυπα μιᾶς ἰδεώδους ἀληθείας, ὑψηλοτέρας ἀπὸ τὴν ἐπίγειον ὑπαρξίαν μας. Ἀλλὰ τὸ ἔργον τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔξητλήθη οὕτε εἰς τὸ ὄψος τῶν κορυφῶν αὐτῶν. Τούναντίον ἡ Ἑλλὰς μετὰ τὴν κλασικὴν περίοδον ἐπιτελεῖ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀνθρωπότητος τὴν μεγαλειτέραν ὑπηρεσίαν ποὺ προσέφερε ποτε ἔθνος: ὡς παρθένος παλαιᾶς μυθολογίας θυσιάζει ἑαυτὴν διὰ νὰ μείνῃ ἡ πνευματική της παράδοσις ἔξω τῶν παλαιῶν της συνόδου εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν καὶ εἰς τὸ Βυζάντιον, εἰς κάθε κέντρον τῆς Μεσογείου καὶ νὰ φωτίζῃ τοὺς δρόμους ἐνὸς νέου πολιτισμοῦ. Καὶ ἀς τὸ εἴπωμεν εἰλικρινῶς, ίσως δὲν ἐφωτίσθη ἀκόμη ἐπαρκῶς πόσον ἡ Ἑλλὰς συνεισέφερεν εἰς τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν ἔξελιξιν τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ. Ήμεῖς οἱ Ἰταλοί μὲ τὸ αἰσθημά μας τῆς πνευματικῆς ἀλληλεγγύης, ἐνθυμούμεθα πάντοτε τοὺς Ἑλληνας, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν Ἀναγέννησιν, ἤλθαν εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ ἐκόμι-

σαν ἐκεῖ τόσον ζωντανὸν τὸν σπόρον τῆς σκέψεως καὶ τοῦ συλλογισμοῦ, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἀναγνωρίζομεν διὰ εἰς τὰς μεγαλειτέρας δημιουργίας τῆς εὐτυχοῦς ἐκείνης περιόδου τῆς ζωῆς μας διακρίνεται ἡ παρονοσία τῆς θείας ἐκείνης ἰδεώδους πραγματιστητος τῆς ἀποκαλυφθείσης ἀπὸ τὴν τέχνην καὶ προσλαβούσης τὴν θεωρητικήν της μορφὴν ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴν φιλοσοφίαν, ποὺ ἐκυμάτιζε τώρα μειδῶσα εἰς τὰς ἀρμονίας τῶν λόφων τῆς Τοσκάνης καὶ ἔδιεν εἰς κάθε ζωντανὴν μορφὴν τὴν σημασίαν μιᾶς ἀξίας ἀθανάτου. Ἐπιθυμῶ διὰ νὰ ἀναφέρω καὶ ἄλλον ἔνα λόγον τοῦ εἰδικοῦ αὐτοῦ αἰσθήματος τῆς πνευματικῆς ἀλληλεγγύης, ποὺ προσανέφερα. Ἑλλὰς καὶ Ἰταλία ἔδέησε νὰ πληρώσουν εἰς μίαν Νέας στην τῆς ιστορίας τὸ παρελθόν μεγαλειόν, ἔδέησε νὰ παλαίσουν διὰ τὸ ἐπιτελεσθὲν ἔργον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀνθρωπότητος, ἔδέησε νὰ προσφέρουν φόρον πόνου καὶ ἡρωϊσμοῦ διὰ ν' ἀναστηθοῦν πάλιν καὶ ν' ἀποκτήσουν τὸ δικαίωμα ἐκεῖνο ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς εὐδαιμονίας, τὸ ὅποιον τὰ ἄλλα ἔθνη ἔσχον ὡς αὐθόρυμητον δῶρον τῆς τύχης. Ἐ, λοιπόν, σήμερον, δ' Ἰταλικὸς πνευματικὸς κόσμος, μηνύμων τῆς ἀναστάσεώς μας, χαιρετίζει τὴν Ἑλληνικὴν ἀνάστασιν καὶ τὸν αἰώνα αὐτὸν ζωῆς καὶ πολιτισμοῦ, ἀσφαλῆ ἀπόδειξιν νέας ἀνόδου.

Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἔρχομαι εἰς Ἑλλάδα. Ἀλλὰ τὴν φορὰν αὐτήν, ἐκτὸς τῆς αἰώνιου χαρᾶς εἰς τὸ ἀντίκρυσμα τοῦ θείου θεάματος τῆς δύσεως τοῦ ἥλιου ἀπὸ τὸν Παρθενῶνα, είχα καὶ τὴν ἴκανοποίησιν νὰ διαπιστώσω νέαν πειθαρχημένην ὁρμὴν τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς. Διὰ τοῦτο σήμερον, ἐν ὀνόματι τῶν παλαιῶν δεσμῶν τῆς κλασικῆς ιστορίας καὶ τῆς ωραμαντικῆς συναδελφώσεως τῆς γαριβαλδινῆς περιόδου μας ἐνώπιον τῆς ‘Υμετέρας Μεγαλειότητος τῆς ἐκπροσωπούσης τὴν συνοχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνους, ἐπαναλαμβάνων διὰ τὴν Ἑλλάδα τὴν εὐχήν, ποὺ διετύπωσα ἄλλοτε διὰ τὴν πατρίδα: Εἴθε ἡ συναίσθησις τοῦ παρελθόντος νὰ συγχωνευθῇ εἰς μίαν σύνθεσιν ὀλονέν γονιμωτέραν μὲ τὴν συναίσθησιν τοῦ μέλλοντος, εἴθε ἡ παράδοσις τῆς ιστορίας νὰ ζωντανεύῃ δλας τὰς ἀρετὰς τὰς συσσωρευθεῖσας ἐπὶ χιλιετηρίδας καὶ ν' ἀποτελέσουν μίαν νέαν δημιουργικὴν δύναμιν, τιθεμένην ἄλλην μίαν φορὰν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ταλαιπωρουμένης αὐτῆς ἀνθρωπότητος μας, τόσον διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς τάξεως, δους ἡ ζωὴ νὰ εὑποδῷ νὰ προσεδέηη πρὸς τὰς ἀσύλητητους κορυφὰς τὰς ὁρισθεῖσας ἀπὸ τὴν θείαν πρόνοιαν μὲ γαλήνην λάμπουσαν, διὰ τὸ θεῖον οὐρανὸν τῆς Ἑλλάδος.

Θεοφῶς παρακαλοῦμεν τοὺς γονεῖς οἱ ὄποιοι λαμπάνοντες η Περιοδικὸν αὐτὸν νὰ κατορθώσουν ὅπως ἀναγνωρίζονται οἱ λόγοι αὐτοὶ ὅχι μόνον ἀπὸ τὰ ιδιαίτερα παιδιά, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλα γνωστά τοὺς Ἑλληνόποιοι εἰς Ἀγρια.

ΑΣ ΓΝΩΡΙΣΩΜΕΝ ΤΑΣ ΧΟΡΩΔΙΑΣ ΜΑΣ

ΠΑΡΑΚΑΛΑΟΥΝΤΑΙ οἱ Τεφατ, Προϊστάμενοι, Ιεροψάλται, καὶ Διοικ. Συμβούλια τῶν Κοινοτήτων ὅπως μᾶς ἀποδέλλειν φωτογραφίας τῆς Χορεψίας τῶν Ἐκιδνιδίων των πρόσημοτερων εἰς τὸ ἐξώφυλλον τοῦ «Ορθοδόξου Παραποτοῦ». Πρέπει διὰ να είναι καθαρὰ φωτογραφία καὶ εἰς φάνημα ἀνάλογην της εἰκόνος τοῦ ἐξωφύλλου.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

ΦΩΤΙΣΜΕΝΑΙ ΔΙΑΝΟΙΑΙ

ΔΕΝ παρέρχεται ήμέρα κατά τήν διοίκησην νά μὴ ἀναγραφῆ εἰς τὸν ἡμέρητον ἡμερήσιον τύπον ὅτι καὶ ἔνας "Ἐλλην διορίζεται, κατόπιν διαγωνισμοῦ πολλάκις λίαν αὐστηροῦ, εἰς δημοσίαν ἢ Κυβερνητικὴν ἐπίζηλον θέσιν. Ἐπίσης εἰς ἑκάστην Κοινότητα καὶ Κοινοτικὴν περιφέρειαν ὑπάρχουν 'Ἐλληνοαμερικανοὶ ἐπιστήμονες, πολλοὶ περισσότεροι παρ' ὅτι φανταζόμεθα. Καὶ εἰς τὸ λίαν ἔγγυς μέλλον θὰ ἀναδειχθοῦν ἐπιστήμονες, λόγιοι καὶ διανοούμενοι 'Ἐλληνοαμερικανοὶ εἰς πολὺ μεγάλην κλίμακα. Καὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ ὁμογενεῖς ἐπιστήμονες ἀγαποῦν ἐνθουσιωδῶς κάθε τι ἀφορῶν τὴν ἐνταῦθα ὁμογένειαν καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἑκκλησίαν καὶ θὰ ἡσαν πολὺ πρόθυμοι νά κάμουν ὑπὲρ αὐτῶν ὅτι δυνατόν. Εἰς τὰς Κοινότητας μόνον ἀπομένει νά ἐπωφεληθοῦν συστηματικῶς τὴν κολοσσιαίαν αὐτὴν ὑπολανθάνουσαν δύναμιν τῶν ἐνταῦθα ὁμογενῶν ἐπιστημόνων μας. "Ἄς συνεργασθῶμεν μαζύ των ὅτις ζητήσωμεν τὰ φῶτά των καὶ τὰς πολυτίμους δόηγίας των. Ἡ Σεθαστὴ Ἀρχιεπισκοπή, ἡ θαυμασίως δίδουσα τὰς γενικὰς κατευθύνσεις εἰς κάθε καλὸν καὶ ὀραῖον, καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐπανείλημμένως καὶ ὀμήλησε καὶ ἔγραψε καὶ δι' ἐγκυκλίων συνέστησε τὰ δέοντα γενέσθαι, καὶ εἶνε προθυμοτάτη καὶ ἄλλον, καὶ ὅλον της τὸν καιρὸν νά διαθέσῃ ἐπὶ τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ ζητήματος.

—:-

ΣΗΜΕΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ

ΟΤΙ δὲ Κλῆρος είναι ἀπὸ τὰς πρώτας δυνάμεις καὶ τὸ ἀσφαλέστερον μέσον διὰ νά προοδεύσῃ μία κοινωνία, καταδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι εἰς ὅλα τὰ προηγμένα Κράτη καταβάλλεται ἰδιαιτέρα πρόνοια καὶ φροντὶς καὶ διὰ τὴν ἀξιοπρεπῆ παράστασιν τῶν Ἱερῶν. Ἡ Ἐλβετία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἄλλα Κράτη, δίδουν τὸ ὀραιότερον τῶν παραδειγμάτων ἀνέκαθεν. Δι' αὐτὸ ἐχάρημεν ἰδιαιτέρως, ἀναγνώσαντες ὅτι καὶ ἐν Ἐλλάδι δίδεται τελευταίως μεγίστη προσοχὴ ὅσον ἀφορᾷ καὶ τὴν οἰκονομικὴν κάπως καλλιτεύρεσιν τῶν Κληρικῶν. Εἰς πάντας τοὺς ἐφημερίους τοὺς κηρύττοντας τὸν θεῖον λόγον θὰ παραχωρηθοῦν ἐπιπρόσθετα μηνιαῖα ἐπιδόματα καὶ ἄλλαι εὔκολοίαι διὰ νά ἔχουν ἀπερίσπαστον νοῦν εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν. Θὰ ἐπρεπε ἀσφαλῶς νά ἐνισχύηται ἀπὸ πάσης ἀπόψεως δεύτερης κλῆρος μας, διότι ὀποτελεῖ ἀνυπολόγιστον δύναμιν, τὴν διοίκησην οὐδὲν μέσον δύναται νά ἀντικαταστήσῃ. Ἡ ἀνύψωσις μιᾶς δύμαδος, μιᾶς Κοινότητος, ἐνὸς λαοῦ διοκλήρου ἀπὸ αὐτὸν ἔξαρτάται. Καὶ πρέπει οὕτος νά ἔχῃ νοῦν ἀπερίσπαστον διὰ νά προσφέρῃ δλας του τὰς δυνάμεις. Δι' αὐτὸ καὶ ἐν τῇ Σοφίᾳ Σειράχ ἀναφέρεται ἐπὶ λέξει: «δός τῷ Ἱερεῖ τὴν μερίδα, καθὼς ἐντέτολται σοι». Προκειμένου δὲ ἰδιαιτέρως περὶ τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Ἐλληνικοῦ ἡμῶν Ὁρθοδόξου Κλήρου εἶνε δίκαιον νά τονίσωμεν ὅτι οἱ ἡμίσεις ἀμειβονται πολὺ πενιχρῶς καὶ εἶνε ἔργον δικαιοισύ-

νης νά ληφθῇ περὶ αὐτῶν μέτρον δίκαιον ἐκ μέρους τῶν Κοινοτήτων εἰς τὰς διοίκησην ὑπηρετοῦν. Κατὰ τὰ ἔτη τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς καχεξίας ἐν Ἀμερικῇ, ὥχι μόνον ἐδέχθησαν οἱ ἐν λόγῳ Ἱερεῖς περικοπὴν τοῦ μισθοῦ τῶν ἀλλά πολλοὶ αὐτῶν αὐτοπροσαιρέτως ἐπρότειναν τοῦτο χάριν τῶν ἀναγκῶν τῆς Κοινότητός των. Ἀλλὰ τώρα τὰ οἰκονομικά τῶν Κοινοτήτων διωρθώθησαν, ἐνῷ ὁ ἐλασττωθεὶς μισθὸς τῶν Ἐφημερίων μένει δὲ ἕδιος παρ' ὅλην τὴν ἀνύψωσιν τῆς τιμῆς τῶν εἰδῶν τῆς ζωῆς. Ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ πολὺ δρθῶς ἤδη προέθη εἰς σχετικάς ἐνεργείας.

—:-

ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΔΙΚΑΙΟΤΑΤΑ

ΚΙ' ἐὰν δὲν φέρουν σήμερον κανὲν ἄλλο ἀποτέλεσμα αἱ ὑποθέσεῖσαι πρὸς τὸ ἀρμόδιον Τμῆμα αἰτήσεις τῶν Καθολικῶν Ἱερῶν, τῶν Διαμαρτυρομένων καὶ τῶν Ραθείνων, πάντως θὰ πειθαναγκάσουν τοὺς ἐπιχειρηματίας τῶν ἐλαφρῶν θεάτρων, τῶν γνωστῶν ὡς «μπορλέσκ», νὰ σκεφθοῦν διὰ τὸ προσεχὲς μέλλον. Εἶνε πλέον ἡ ἀληθές ὅτι τὰ γυμνοθέατρα αὐτά τοῦ τύπου «μπορλέσκ», εἶνε κέντρα φανερᾶς ἀνηθικότητος καὶ θὰ ἐπρεπε νὰ κλείσουν ἀμέσως διὰ νὰ μὴ καταστρέφωνται πρὸ παντὸς ἐκείνοι οἱ ὅποιοι εἶναι νεαροὶ τὴν ἡλικίαν καὶ χωρὶς ἔρμα. Αἱ γενομέναι παραστάσεις εἶναι δικαιούταται. Ἀλλὰ πολὺ φοιούμεθα ὅτι εἰς τὰς σχετικάς συζητήσεις καὶ ἔξετάσεις, θὰ ἐπικρατήσουν καὶ πάλιν αἱ ἀπόψεις τῶν ἐπιχειρηματιῶν τῶν θεάτρων ἐπὶ μεγίστη βεβαίως ἡθικῆς θλάσθη τῆς κοινωνίας. Καὶ ἄλλοτε ἐγένοντο παρόμοιαι παραστάσεις καὶ οὐδεμία παρετηρήθη βελτίωσις εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ίσως διότι αἱ παραστάσεις ἐκείναι δὲν ἐγένοντο ἀπὸ κοινοῦ. "Ἄς εὐχηθῶμεν τὴν ἡνωμένην φωνὴν Καθολικῶν, Διαμαρτυρομένων καὶ Ραθείνων νὰ λάθουν ὑπὸ σοθαράν ἐποψιν. 'Ἐν τῷ μεταξύ καὶ δὲ ἀμβων μας ὅτις κάμη καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ τὴν σχετικὴν διαφώτισιν.

—:-

ΕΝ ΜΕΣΩ ΜΑΪΩ

ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΘΑ εἰς τὴν ώραιοτέραν ἐποχὴν τῆς Φύσεως, εἰς τὴν θελκτικωτέραν περίοδον τοῦ ἔαρος. Τὰ πάντα γύρω μας περιεβλήθησαν τὴν ώραιοτέραν περιβολήν τὰ ἀνθητικά πλάνων τὰ ἀμέτρητα χρώματά των τὰ πτηνὰ τονίζουν τὸν γλυκύτερον ὅμονον δὲ οὐρανὸς λαμβάνει, ίδιως κατὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν δύσιν τὰ ζωηρότερα τῶν χρωμάτων ἡ θάλασσα ἀτάραχος θωπεύει τὴν παραλίαν τὰ πάντα ἀνταλλάσσουν χαιρετισμούς. Καὶ μόνον οἱ ἀνθρώποι διαπληκτίζονται διολέν καὶ ἀγωνιοῦν. Περνοῦμεν μέσα ἀπὸ ἔνα ώραίον κήπον γεμάτον ἀπὸ τὰ καλλίτερα ἀνθητικά καὶ πλημμυρισμένον ἀπὸ τὰς λεπτοτέρας εύωδίας καὶ ἐν τούτοις κλείσομεν τὰ μάτια μας διὰ νὰ μὴ ίδοιμε καὶ φράσσομεν τοὺς ρώθωνάς μας διὰ νὰ μὴ αἰσθανθῶμεν. Ποδοπατοῦμεν ἀνηλιέως ἐκείνα ποὺ μὲ τὴν εύμορφιάν καὶ τὴν χάριν τῶν ἔρχονται νὰ μᾶς φαιδρύνουν τὴν ζωὴν καὶ νὰ τὴν κάμουν καλλιτέραν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Ἡ εύτυχία εἶνε τόσον πλησίον μας καὶ τρέχομεν τόσον μακράν διὰ νὰ τὴν εύρωμεν. Δὲν θέλομεν νὰ ἀφιερωθῶμεν εἰς τὸ παρόν καὶ νὰ ἐκτιμήσωμεν τὸ περιβάλλον. 'Ἐν τούτοις δὲ Μέγας Θεός ἐσκόρπισε καὶ σκορπίζει γύρω μας τὴν χαράν καὶ τὴν εύτυχίαν. "Ἄς θελήσωμεν νὰ τὰς δεχθῶμεν.

Ο ΑΜΒΩΝ

**'Αρχιμ. Αθηναγόρας Καββάδα,
Πρωτοδιηγέων της Αρχιεπισκοπής
'Αμερικής**

«Μακάριοι οι εἰρηνοποιοί, διτὶ αὐτοὶ^ν Θεοῦ κληθήσονται».

Εύτυχισμένοι καὶ εὐλογημένοι ἔκεινοι, ποὺ θέλουν, προσπαθοῦν καὶ θυσιάζουν πολὺ ἀπὸ τὴν ζωὴν τους γιὰ νὰ στερεωθῆ ἡ εἰρήνη στὲς ἀτομικὲς καὶ τὲς κοινωνικὲς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων. Ἐκεῖνοι, ποὺ ἔχουν εὐγενικὰ καρδιὰ καὶ συνεργοῦν νὰ διαλύνονται ἡ διαφορές, ποὺ χωρίζουν τόσο συχνά, φύλους, συνεργάτας, συζύγους, γονεῖς ἀπὸ τὰ παιδιά τους, προσταμένους ἀπὸ ὑφισταμένους, κληρικοὺς ἀπὸ λαϊκούς, κυβερνήτας ἀπὸ κυβερνωμένους, ἐργοδότας ἀπὸ ἐργάτας καὶ εἰς ὅλες τὲς ἄλλες κοινωνικὲς σχέσεις, ποὺ συνάπτει ἀνθρωπὸς πρὸς ἀνθρωπὸν. Αὐτοὶ οἱ εἰρηνοποιοί, λέγει ὁ Σωτὴρ Χριστός, θὰ δονομασθῶν καὶ θὰ θεωρηθῶν ἀπὸ τὸν φιλόστορον Θεόν, πραγματικὰ καὶ διακεκριμένα παιδιά του, «Γιοὶ Θεοῦ».

Δὲν ξέρω ἀκριβῶς ἐὰν καμμιὰ ἄλλη ἀρετὴ ἀνθρώπην ἔχῃ ἀποτελέσματα πλειὸν εὐγενικά, πλειὸν χρήσιμα, πλειὸν ἀνθρωπιστικά ἀπὸ τὴν ἀρετὴν τῆς εἰρηνοποιήσεως. Ξέρω δημοσίᾳ ὁ Σωτὴρ Χριστός ὡς μόνον καιρετισμόν του μετεχειρίζετο τὸ «Εἰρήνη ήμεν» δείχνοντας ἔτοι, ὅτι τὸ πρῶτο καὶ οὐσιαδέστερο πρᾶγμα στὸν κόσμο εἶνε ἡ εἰρήνη.

Ἡ εἰρήνη δὲν εἶνε καμμιὰ ξεχωριστὴ ἀρετὴ μεταξὺ πολλῶν ἀλλων: εἶνε στοιχεῖον μὲ τὸ δότον κάθε καλὸ μπορεῖ νὰ προκόψῃ καὶ καρποφορήσῃ: εἶνε λοιπὸν ἡ βάσις ὅλων τῶν ἀρετῶν.

Ἐιρήνη μεταξὺ ἀτόμων ἔξασφαλίζει τὴν φιλίαν των καὶ τὴν ἀτ' αὐτὴν καράν, καὶ πλημμυρίζει τοὺς ἀνθρώπους μὲ συμπάθεια ἡ ὁποία αὐξάνει τὲς εὐγενικὲς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς, καὶ γλυκαίνει τὲς πίκρες τῆς.

Ἐιρήνη στερηρώνει τὴν ἀμοιβαίαν ἐμπιστοσύνην τῶν ἀνθρώπων, ἡ ὁποία εἶναι τὸ πλειό ἀπαραίτητο στοιχεῖο τῆς συνεργασίας των. «Οπου ὑπάρχει εἰρήνη, σὲ οἰκογένεια, σὲ διμάδα ὅποιανδήποτε, συμβάλλει νὰ ἔξειλιχθοῦν στὸν δραστηριούν ἀντὸν ἡ ὀδαιότερες ἐκδηλώσεις τῆς ψυχῆς, ἡ ὀλληλοεκτίμησις τῶν ἀτόμων, ποὺ τὸν ἀποτελοῦν, ἡ στοργὴ μεταξὺ τους, ἡ μίμησις κάθε τι καλοῦ καὶ ἡ συγκέντρωσις τῆς ψυχῆς καὶ συνειδήσεως σὲ καλωσόνη καὶ στὸ καθήκον.

Ἀπ' αὐτὰ τὰ ὀλίγα εἶνε φανερὸν ὅτι δὲ εἰρηνοποιὸς εἶνε ὁ σπουδαιότερος παράγων στὴν κοινωνικὴ ζωὴν. Εἶνε δημοσίεις φανερὸν ὅτι δὲ εἰρηνοποιὸς ἔχει δύο χωράφια νὰ καλλιεργήσῃ α') τὸ δικό του χωράφι, τὸν ἔαυτόν του, τὴν ψυχήν του, τὴν ἰδικήν του ζωὴν, ἀτομικήν, οἰκογενειακήν, κοινωνικήν καὶ β') τὸ κοινωνικὸ χωράφι, τὸ χωράφι τοῦ πλησίον του, τοῦ κάθε συνανθρώπου του, ὡς ἀτόμου πάλιν, ὡς οἰκογενείας καὶ ὡς κοινωνίας.

Καὶ είναι ἀνάγκη νὰ τονισθῇ τόσον τὸ πρῶτον δσον καὶ τὸ δεύτερον γιατὶ ἐκ πείρας γνωρίζουμε ὅτι πολλοὶ ἀνθρώποι, ἐνῷ εἶνε εἰρηνοποιὸς γιὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἔξω

ἀπὸ τὸ σπίτι τους καὶ ἀπὸ τὴν οἰκογένειά τους, εἶνε φιλόνεικος καὶ διαλυτικὰ στοιχεῖα εἰς τὸ στενὸ κύριο τῆς ἰδικῆς τους ψυχῆς καὶ ζωῆς. Ἐνῷ ἀνακατεύονται εἰς τῶν ἄλλων τές διαφορές καὶ ἐνδιαφέρονται νὰ εἰρηνοποιήσουν ἄλλους μεταξὺ τῶν, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι εἰς τὲς δικές τους διαφορές πρὸς τοὺς ἄλλους ἢ τῶν ἄλλων πρὸς αὐτούς, εἶνε ἀνένδοτοι, ἀδυσώπητοι, ἐκδικητικοὶ καὶ ἀποκρούουν ἐπίμονα κάθε εἰρηνοποιὸν ἐπέμβασιν. Ἐπίσης ὅχι ὀλίγες φορὲς ἀκοῦμε τὸ παράπονο συζύγων, ποὺ λέγουν: «Ἄνδρας μου ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ γιὰ ὅλο τὸν κόσμον εἶνε χρυσός: ὅταν ὅμως μπανῆ στὸ σπίτι του γίνεται ἄλλος ἀνθρώπος, γίνεται τύραννος: μᾶς ψήνει τὸ ψάρι στὴ γλῶσσα.» Τὸ ἴδιο παράπονο ἀκοῦμε πολλάκις ἀντιστρόφως ἀπὸ τοὺς ἀνδρας διὰ τὰς συζύγους των.

‘Ἄλλ’ αὐτὸς εἶνε φανερωτάτη ἀπόδειξις ὅτι, δταν κανείς, ἄνδρας ἢ γυναῖκα, εἶνε εἰρηνοποιὸς μόνον γιὰ τὸν ἄλλον καὶ ὅχι γιὰ τὸν ἔαυτόν του, ὅταν ἐνδιαφέρεται δῆθεν νὰ καλλιεργήσῃ τὸ χωράφι κάποιον ἄλλον, ἐνῷ τὸ δικό του τ' ἀφήνει χέρσο, γεμάτο ἀγκάθια καὶ βρωμόχορτα, δὲν τὸ κάνει ἀπὸ πραγματική του ἀρετή. Εἰς τέτοιες περιπτώσεις κάτω ἀπὸ τὴν εἰρηνοποιὸν ἐνέργειαν τοῦ εἰρηνοποιοῦ εἶνε τὸ συμφέρον, ἡ ἐπίδειξις, ἡ μανία ἀποκτήσεως καλοῦ μὰ ψεύτικου ὄντος καὶ πολλὲς φορὲς τὸ ὅχι πάντοτε ἀδῶν καὶ εὐγενὲς ἐνδιαφέροντον ν' ἀνακατεύεται εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν ἄλλων. Τέτοιος εἰρηνοποιὸς χωρὶς βέβαια χριστιανικὴ ἀγάπη καὶ ἐνδιαφέροντον ἀγνὸν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸν μακαρισμόν: «Μακάριοι οι εἰρηνοποιοί ὅτι αὐτοὶ νίοι Θεοῦ κληθήσονται»· ποτὲ δὲν θὰ κληθῇ τέκνον Θεοῦ.

Τὸ ἔργον τοῦ εἰρηνοποιοῦ κατ' οὐδένα λόγον δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ οὐτε ἔνα μόριον πνεύματος ἐπεμβάσεως στὲς ξένες ὑποθέσεις: πρέπει νὰ εἶνε ἀγνόν, εὐγενές, νὰ ἀποβλέπῃ μόνον εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ εἰς ἀπολύτως τίποτε ἄλλο.

“Οπου παρατηρεῖται διχόνοια, δὲ εἰρηνοποιός, μὲ εἰλικρινῆ λύτη γ' αὐτό, πρέπει νὰ πάῃ φέροντας στὰ χεῖλη του τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, νὰ δώσῃ εἰλικρινεῖς ἐξηγήσεις διαλύνοντας τὲς παρεξηγήσεις, ἀναλύνοντας τὲς διαφορές καὶ φιλονικεῖς καὶ παρουσιάζοντάς τες ὡς ἀσήμαντες συνήθεις παρεννοήσεις: μὲ τὰ γλυκόσοφα δὲ λόγια του καὶ μὲ ἀπόδειξιν τῆς ἀγάπης του στοὺς ἐνδιαφερομένους, νὰ πολεμάῃ τὸν Σατανᾶ μὲ τὸ βαμβάκι, καίοντάς του τὸ κονάρι του διοπήρητο τὸ στήση.

Τὸν τρόπον δὲ αὐτὸν καὶ τὴν τέτοιαν ἐνέργειαν πρέπει νὰ ἐφαρμόζῃ πρῶτα στὲς διαφορές, ποὺ μποροῦν νὰ τὸν χωρίσουν αὐτὸν τὸν ἴδιον ἀπὸ τοὺς συνανθρώπους του, δείχνοντας αὐτὰ τὰ προσόντα τοῦ εἰρηνοποιοῦ εἰς τὴ δική του τὴν ζωή, καὶ ἔπειτα ἀναλαμβάνοντας νὰ εἰρηνοποιήσῃ ἄλλους.

Αὐτὰ θὰ ἡσαν ἀρκετὰ ὡς ἐρμηνεία καὶ ἀνάττυξις τοῦ «Μακάριοι οι εἰρηνοποιοί ὅτι αὐτοὶ νίοι Θεοῦ κληθήσονται». Γιατὶ εἶνε αὐτοφανερὸν ὅτι τὸ ἔργον τοῦ εἰρηνοποιοῦ εἶνε εὐλογημένον καὶ Ἱερόν. Ποιός μπορεῖ νὰ εἰπῃ ὅτι χρειάζονται οριτοκαὶ ἐπιχειρήματα γιὰ νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ ἥριος ἔπειτα ἀπὸ μία βαροχειμανιὰ εἶνε εὐεργετικὸς καὶ ὅτι τὰ πρωτοβρόχια εἶνε δροσιὰ ἀνεκτίμητη στὴν πυρωμένη ἀπὸ τὴν λάβα τοῦ καλοκαιριάτικου ἥριον; «Ολοὶ τὸ ξέρουν αὐτό.

‘Ορμώμενοι δημοσίᾳ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι τὸ ἔργον τοῦ εἰρηνοποιοῦ εἶνε ἔργον εὐλογημένον καὶ Ἱερόν, ἐξ ἀνάγκης ἔχουμε νὰ τονίσουμε πόσο καταραμένο καὶ ἀταίσιο εἶνε τὸ ἀντίθετον ἔργον, τὸ ἔργον ἐκείνου, ποὺ σπέρνει τὸ σπόρο τῆς δικονοίας στὲς σχέσεις τῶν ἀτόμων καὶ τῶν διμάδων, ἔκείνου,

ποὺ μὲ μία ασυγχώρητη ἐλαφρότητα συνειδήσεως πνίγει τὴν κοινωνικὴ εἰρήνη μὲ λόγια καὶ μὲ ἔργα.

Ἡ περίεργη διανοητικὴ διαστρέβλωσις καὶ ψυχικὴ κατάπτωσις τῶν τέτοιων ἀνθρώπων, μᾶς ἀναγκάζει νὰ φάξουμε κάπως βαθύτερα γιὰ νὰ ἴδομε τί συμβαίνει στὴν ἥμικη διάπλασι τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν.

Οταν φάξουμε γιὰ τὰ πραγματικὰ ἐλατήρια, ποὺ προκαλοῦν τοὺς πολέμους μεταξὺ τῶν διαφόρων κρατῶν, βρίσκουμε ὅτι εἶνε ἡ ζητήματα ἐλευθεριᾶς ἡ ζητήματα ἐμπορικὰ καὶ οἰκονομικὰ ἡ ζητήματα φιλοδοξίας. Τώρα ἀπὸ τὰ ἐλατήρια αὐτά, ἄλλα μὲν εἶνε ἥμικα καὶ ἄλλα εἶνε ἀνήθικα. Μὰ εἴτε ἥμικα εἶνε εἴτε ἀνήθικα, ἐξ ἀπαντος ἔχουν κάπιοι λόγοι, δηλ. τὸ συμφέρον, τὸ κέρδος, δπως καὶ ἡ κλοπὴ εἶνε ἀνήθικος, μὰ μ' ὅλη τὴν ἀνήθικότητά της δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι δὲν ἔχει κάπιο ἐλατήριο, γιατὶ στηρίζεται στὴν ἴδεα ἐπὶ τέλους τοῦ εὐκολού κέρδους, ποὺ δλοὶ οἱ ἀνθρώποι, λίγο ἡ περσότερο, τὸ ἐπιδιώκον μὲ διάφορα ἐπαγγέλματα καὶ διαφόρους τρόπους δῆθεν νομιμοποιημένους. Καὶ εἰς τές περισσότερες περιπτώσεις, ποὺ διχονοῦν οἱ ἀνθρώποι μεταξὺ τοὺς θὰ βροῦμε στὸ βάθος κάπια διαφορὰ συμφερόντων αὐτὴ εἶνε, ποὺ προκαλεῖ τές διχόνιες γιατὶ καθ' ἔνας τους ἔχει δικῇ του ἀντίληψι συμφέροντος, ἀσχέτως ἀν εἶνε σωστὴ ἡ στραβή.

Ἄλλα ἀν ζητήσουμε λογικότητα στές περισσότερες ἑνέργειες ἐκείνων, ποὺ σπέρνουν ζιζάνια στές σχέσεις τῶν ἀλλων ἀνθρώπων πρός ἄλλους, δὲν θὰ βροῦμε καμμίαν.

Πολλοὶ ἀπ' αὐτούς, ποὺ γίνονται δήμοι τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης, τὸ κάνον χωρὶς καμμίαν δικαιολογίαν οὔτε καλὴν οὔτε κακὴν οὔτε ἥμικὴν οὔτε ἀνήθικην. Τὸ κάνον άπὸ μία περίεργη τάσι μισανθρωπίας στὴν ψυχὴ τους· εὐχαριστοῦνται ἡ βρίσκουν κάπια φαύλη ἀτομικὴ ἱκανοποίησι ἀκατανόητη, βάζοντας τὸν κόσμο σὲ μπελάδες κατὰ οἰονδήποτε τρόπον κι' ἔτι κυριολεκτικῶς ἀντιπροσωπεύοντας τὸ διάδολο καὶ τοῦ κάνον τὴ δουλειά του πολὺ καλύτερα ἀπὸ δ, τι θὰ τὴν ἔχανε αὐτὸς ὁ Ἰδιος ὁ διάβολος. Γι' αὐτὸ στὴ γλῶσσα τῆς ἥμικης θὰ τοὺς ὀνομάζωμε μισανθρώπους, ὁ λαὸς δημως στὴν πολὺ ἐκφραστικὴ ἄλλα εἰρωνικὴ γλῶσσα του, τοὺς δονομάζει καλοθελητές ἡ ψυχικάρηδες.

Δύο ἀνθρώποι φίλοι, συγγενεῖς, συνεργάται, συμπολῖται, ἡ οἰασδήποτε ἄλλης σχέσεως, ἔχουν κάπια διαφορά, ποὺ τοὺς φέρνει σὲ διχόνια· ἀμέσως ἔσεφτρώνει ἀσπαρτος ὁ καλοθελητής, ὁ ψυχικάρης, ἔτοιμος νὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὸν Σατανᾶ πολὺ κατάλληλα· προσφέρει ἀμέσως τὴ συμπάθεια του ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς ὡς ἀδικηθέντος, ἡ πηγαίνει τότε στὸν ἔνα καὶ τοῦ λέγει ὅτι αὐτὸς ἔχει τὸ δίκηο καὶ τὸν ἔρεθιζει ὡς ἀδικούμενον ὑπὸ τοῦ ἄλλου, καὶ κατόπιν πάει καὶ στὸν ἄλλον καὶ λέει καὶ σ' ἐκείνον τὸ ἰδίο. Τοὺς παρουσιάζει ὡς γιατρικὰ τῆς διαφορᾶς τους τές φιλικές του δῆθεν γνῶμες, ποὺ δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ ζαχαρωμένα ἐρεθιστικὰ χάπια, δηλητηρώδη, μὲ τὰ οποῖα δηλητηριάζει τὴ σκέψη τους, καὶ σιγάσιγὰ μὲ τὸ σάτιο ἐνδιαφέρον τους κάνει τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ἀσπονδούς ἔχθρους μεταξύ των.

Ἀνδρόγυνα ἔχουν πολὺ συχνὰ μικροδιχύονες, ποὺ προέρχονται πολὺ φυσικὰ τές περισσότερες φροὲς ἀπὸ τές ἀναποδίες τές δποτες συναντοῦν στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς ἡ κι' ἀπὸ διαφορὰ ἀντιλήψεων. Ἡ ψυχολογικὴ στιγμὴ εἶνε πολὺ κατάλληλη γιὰ τὸν καλοθελητὴν ἀνδρα ἡ γυναικα ἀδιάφορος δὲν πηγαίνει νὰ καθησυχάσῃ τὴ διχόνια, δείχνοντας στὸν καθένα ἀπὸ τοὺς δύο τους ἔξεχωριστὰ τὸ ἀδικό του, ἄλλα τούναντίον τοῦ μεγαλοποιεῖ τὸ δίκηο του, συμβουλεύοντας πῶς νὰ τὸ ἐπιτύχῃ τὸ δίκηο του αὐτὸ καὶ φέροντάς του πα-

ραδείγματα ἐπιτυχίας ἀλλον προσώπου σὲ παρόμιοις περιπτώσεις. Ἐτσι τοῦ φουσκώνει τὴ σκέψη μὲ τὴ μεγαλοποιημένη ἴδεα τοῦ καταπαυμένου δῆθεν δίκηον του καὶ τὸν κάνει ἡ τὴν κάνει νὰ θεωρῇ ὡς ἔχθρόν του τὸ σύντροφο τῆς ζωῆς του ἀπὸ τὴν ἴδεα αὐτὴ διεισδύει ὡς ὁ οἰκογενειακὲς συμφορὲς μπροστὸν νὰ βγοῦν ἀσυμβίβαστον χαρακτήρων, συζητικὴ ἀπιστία, διαζύγια, ἔσθεμέλιωμα οἰκογενειῶν, πέταμα παιδιῶν στοὺς δρόμους, οἰκονομικὸν βαράθρωμα, ἐγκλήματα.

Τὸ ἴδιο γιὰ νὰ μὴ πολυλογοῦμε σ' διεισδύεις τῶν ἀνθρώπων μεταξὺ τους, ποὺ διέφερα προτήτερο· ὁ καλοθελητής, τὸ κοινωνικὸν αὐτὸ ποντίκι, κάνει τρύπες, οημάζει τοίχους, θεμέλια, μολύνει ντουλάπια καὶ τροφές καὶ μεταφέρει κοινωνικές ἐπιδημίες ἡ θεριέθει ἐνδημικὲς κοινωνικὲς ἥμικες ἀρρώστειες.

Τὴν ψυχικὴ αὐτὴ ἀρρώστεια οἱ ψυχολόγοι τὴν θεωροῦν ὡς ἄλλην μορφὴν τῆς μισανθρωπίας. Εἶνε καὶ οἱ καλοθεληταὶ αὐτοὶ μισάνθρωποι ἀλλὰ μὲ τὸν σοβαρότερο χαρακτήρα τῆς ἀρρώστειας αὐτῆς· γιατὶ ὁ συνήθης μισάνθρωπος ἔκδηλώνει τὸ μίσος του πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους, ἀποφεύγοντας τὸν κόσμο, τὴν κοινωνία, τὲς χαρές της καὶ τὲς λύπες της, τὲς τέρφεις της καὶ τὲς ἀπογοητεύσεις της. Κι' ἐνῷ βέβαια κάπιας ἀδικεῖ τὴν κοινωνία μὴ συνεργαζόμενος μ' αὐτήν, δημως δὲν προσπαθεῖ σκοτίμως νὰ τὴν ζημιώσῃ· ἐνῷ ὁ μισάνθρωπος καλοθελητὴς δὲν τὴν ἀποφεύγει, ἀλλὰ τούναντίον στέκει μαζύ της γιὰ νὰ τὴν ὑπονομεύῃ ἐπιτυχῶς, σκάφοντας τὰ θεμέλια τῶν κοινωνικῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων.

Κι' ἡ ἀρρώστεια αὐτὴ δὲν προέρχεται ἀπὸ ἀμάθεια· χιλιάδες κι' ἔκατοντάδες χιλιάδων ἐγγραφικάτων, ἐπιστημόνων καὶ ἐν γένει πεπαιδευμένων, ἥσαν καὶ εἶνε τέτοιοι.

Ἐνῷ δὲ ὁ μισάνθρωπος, λεγόμενος καλοθελητής, μπορεῖ νὰ ἐπιφέρῃ τὰ ἴδια κακά, ποὺ προξενεῖ ὁ φθονερὸς καὶ ὁ συκοφάντης, δημως εἶνε πολὺ διάφορος ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δύο γιατὶ στὰς πράξεις τοῦ φθόνου καὶ τῆς συκοφαντίας ὑπάρχει σχεδὸν πάντοτε τὸ ἐλατήριο τοῦ συμφέροντος, ἐνῷ στὸν ἐπιζήμιο καλοθελητὴ δὲν εἶνε πολὺ ἀναγκαῖον τὸ συμφέρον, οὔτε καὶ ἄλλο κανένα ἐλατήριο συνήθως ὑπάρχει.

Ἐκεῖνο, ποὺ πτοροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ἀνοίγει τὸ δρόμο τοῦ καλοθελητοῦ στὴ μισανθρωπία του αὐτὴ εἶνε ἡ ἀμέλεια τῆς ἔξετάσεως τῶν πράξεών του καὶ ἡ βαθμιαία παραμέλησης τῆς συνειδήσεως.

Οταν ἔγραψα πέρουσι στὸν «Ορθόδοξον Παρατηρητὴν» γιὰ τὸν Πιλάτον στὴν δίκην τοῦ Χριστοῦ, ἐτόνισα ὅτι οὔτε φόβον, οὔτε μίσος, οὔτε δικαστικὴν ἀνικανότητα, οὔτε καμμίαν ἄλλην δρισμένην ἀρετὴν ἡ κακίαν βρίσκουμε στὴν πρᾶξιν του, τὴν καταδίκην τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν ἀπεδώσαμε φυσικὰ εἰς ἐλαφρότητα συνειδήσεως· εἰχε συνειδίσει τὴν συνειδήση του νὰ μὴν ἔξετάῃ λεπτομερῶς τὴν ἥμικήν ἀξία κάθε πρᾶξεώς του. Τὸ ἴδιο κι' ὁ καλοθελητὴς ἔχει μέσα του μία ἀκατανόητη δρμή νὰ ἐπιδεινώῃ τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ μὰ φοβερὴ ἐλαφρότητα συνειδήσεως.

Εύτυχως ἡ τόσο ἐπιζήμιος στὴν κοινωνία ψυχικὴ αὐτὴ ἀρρώστεια δὲν εἶνε ἀγιάτρευτη· τούναντίον γιατρεύεται εὐκολώτατα, ἀρκεῖ νὰ θελήσῃ νὰ τὴν προσέξῃ ὁ ψυχικὸς ἀρρώστος.

Κατὰ μικρὸν ἡ μεγάλο ποσόν, οἱ περισσότεροι τὴν ἔχουμε τὴν ἀρρώστεια αὐτὴν πάντοτε εἶνε καιρὸς νὰ τὴν γιατρεύουμε, νὰ μὴν τὴν ἀφήσουμε νὰ μᾶς κυριεύσῃ.

Τὸ ἐνστικτο, ποὺ ἔχουμε σχεδὸν ὅλοι μας νὰ ἀναμνύνουμε τὴν προσωπικότητα μας στὲς διάφορες κοινωνικὲς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων, δὲν εἶνε κακό, εἶνε καλό, πολὺ καλό· μό-

(Συνέχεια εἰς τὴν 13ην Σελίδα)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣ ΤΗΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Άγαπητοί συνάδελφοι:

Άντή τή στιγμή μόλις έτελείωσα τή διόρθωσι τῶν ἔκθεσεων, ποὺ είχα δάλει γιὰ γραπτὴ ἐργασία στὰ παιδιά.

Διαβάζοντας τές ἔκθεσεις αὐτὲς ἔννοιασα μιὰ συγκίνησι, ποὺ ἀλλοτε μὲ ἔκανε νὰ χαμογελῶ μπροστὰ σὲ ὡρισμένες φράσεις τῶν παιδιῶν, καὶ ἀλλοτε νὰ λυποῦμαι γιὰ μερικὲς ἀτέλειες ἐκ μέρους μου πρὸς τὰ παιδιὰ αὐτά, ποὺ πολλὲς φρέσκες ήμεῖς οἱ ἴδιοι τὰ ἀδικούμε χωρίς νὰ τὸ προσέξωμε.

Ήταν πραγματικὰ ἐπιτυχημένη ἡ ἔμπτευσις, ποὺ είχα νὰ δόσω στὰ παιδιὰ ὡς ἔκθεσι ἔνα γράμμα πρὸς ἐμένα. «Ω! ἄν ἡταν δυνατὸ νὰ διαβάζετε δλα αὐτὰ τὰ γράμματα! Θὰ ἐβλέπετε χαριτωμένα παράπονα τῶν παιδιῶν καὶ ἀλήθειες πολὺ ψυχολογημένες, γραμμένες μὲ τή ψυχική εἰλικρίνεια, ποὺ ἔχουν ἐδὼ τὰ παιδιά.

Ἐνα παιδί ἐκφράζει τή λύπη του, γιατὶ τὸ Σχολείο μας δὲν είνε περιποιημένο. «Άλλο μοῦ γράφει: «Άγαπητὴ Διδασκάλισσα, πολλὲς φρέσκες μ' ἔχετε τιμωρήσει γιὰ μικρὰ πράγματα, λέω γιατὶ νὰ μου δεντε τιμωρία, μὰ υψηλοῦμαι ἡ κυρία. ἔσπαζε ἀπάνω μου τή ρίγα, καὶ ἀγαπῶ λίγο τή δική σις γραμμένη τιμωρία αὐτὶς γιὰ τὸ ξύλο». Άλλο παιδί μοὺ παραπονεῖται πῶς τους βάζω πολλὰ γραπτὰ στὸ σπῆτη, ἐνῷ ἔχουν τόσα Αμερικανικὰ μαθήματα.

Μιὰ μικρὴ μαθήτρια μοῦ γράφει: «Γιατί, ἀγαπητὴ διδασκάλισσα, δταν ἔχωμαι λίγο ἀργά μὲ μαλώνετε ἐνῷ συγχωρῆτε τή Π. Ρ.; Εμένα ποτὲ δὲν μ' ἀγαπᾶς, δλο μὲ μαλώνετε, ἐνῷ εἴμαι μικρή, δμως ἐγώ τὰ ξεχνῶ ὅλα αὐτὰ καὶ δὲν ξέρετε ὅτι σᾶς ἀγαπῶ πάρα πολύ.»

Φτωχὴ μικρούλα. «Οταν ἐδιάβασα τὸ γράμμα της κατάλαβα ὅτι δὲν ἔχει ίσως ἀδικο. Τής φέρομαι πάντα αὐτηρὰ γιατὶ μοὺ χαμογελὶ διαρκῶς καὶ γιατὶ βρίσκω πῶς ἔχει μεγάλη οἰκειότητα ἀπέναντι μου, ἐνῷ ποιὸς ἡξέρει ἄν τήν οἰκειότητα αὐτή δὲν τής την δίνει ἡ ἀγάπη της πρὸς ἐμένα.

Πόσο δύσκολο λοιπὸν πρᾶγμα είναι τὸ νὰ μπορῇ κανεὶς νὰ βρίσκῃ ἀκριβῶς τὸ ἐλατήριο τῶν παιδικῶν πράξεων!

«Ἄσ είναι δμως, τὰ μόνα γράμματα, ποὺ ἔγραφαν παράπονα καὶ ποὺ μοῦ ἔδωσαν ίσως ἔνα καλὸ μάθημα, ἡταν τρία ἔως τέσσερα, ἐνῷ δλα τὰ ἀλλα ἐκφράζονται μὲ τὰ πειδ τρυφερὰ λόγια πρὸς ἐμένα καὶ πρὸς τὸ Ελληνικὸ Σχολείο τους. Μερικὰ παιδιά ἐκφράζουν τήν προτίμησι τους στὸ μάθημα τής Ιστορίας, ἀλλα στὸ μάθημα τής Γραμματικῆς καὶ ἀλλα βρίσκουν πῶς εἴμαι μανυαστὴ γιατὶ ξέρω πολλὰ πράγματα!... Αντὸ ἐπεδίωξα ἐγώ νὰ κάμω τὰ παιδιὰ νὰ τὸ πιστέψουν προσέχοντας π. χ. νὰ μὴ ζητῶ ποτὲ τή βοήθεια τοῦ βιβλίου δταν τους διδάσκω, νὰ τους ἀναπτύσσω τὰ διάφορα μαθήματα μὲ εὐρεῖα ἐξήγησι, κλπ., γιατὶ ξέρω πολὺ καλὰ πῶς τὰ παιδιὰ ὑπερηφανεύονται καὶ κολακεύονται πολὺ δταν ξέρουν πῶς δάσκαλός τους είναι «εσοφός» (κατὰ τήν ἀντίληψι τους). τότε ἐνισχύεται ἡ ἐμπιστοσύνη τους πρὸς ἐμᾶς καὶ ἐπομένως ἀποκτοῦμε περισσότερο κῦρος. Μέσα στὶς ἐπιστολὲς βρήκα καὶ μία, ἡ δποία παρ' δλο ποὺ δὲ γράφηκε ἀπὸ μαθητὴ δρίστης προόδου, είναι ἀρκετὰ ὑποφερτὴ στή σύνταξι καὶ στήν δρομογραφία. Έγραφτηκε ἀπὸ ἔνα πολὺ καλὸ παιδί, ξως 16 ἐτῶν, ποὺ ἔχασε τή μητέρα του,

καὶ προστατεύει ἀπὸ τώρα τρία μικρότερα ἀδέλφια του.

Σάς τήν παρασέτω κατὰ πιστὴ ἀντιγραφή.

Άγαπητὴ Διδασκάλισσα,

«Πίόσον καὶρὸ σᾶς γνωρίζω; Θὰ είναι τρία χρόνια. Πῶς δημόσιος καὶρὸς κάνει διαφορά. Εάν καμιὰ φορὰ εἰμαστε κακοὶ θέλω νὰ μᾶς συχρημάτε. Πόσες φορὲς στὸ σπῆτη θυμοῦμαι τὰ λόγια σας καὶ λέγω πρέπει νὰ κάνω ὅτι είμπορεσω νὰ γίνωμαι καλοί. Ό καὶρὸς περνᾶ γρήγορα.

Κητῶ πίσω τὰ καλὰ ἔτη ποὺ είχαμεν μαζύ, ἀλλὰ αὐτὸν τὸν χρόνο θὰ σᾶς ἀφήσουμεν.

Εἶλθαμεν, ἐμάθαμεν Ελληνικὰ καὶ φεύγομεν μὲ ἐλπίδες. Οι ἡμέρες μας είναι μετρημένες. Όταν ἔχασα τήν ἀγαπητὴ μου μητέρα σύγαπούσα νὰ ἔρχομαι στὸ Ελληνικὸ σχολεῖον νὰ ἀκούω τους λόγους σου καὶ ήστερα δταν μὲ φώναξαν οἱ φίλοι μου νὰ παίξω θυμητήρα τὰ λόγια σας καὶ είπα «Πρέπει νὰ δουλέψω γιὰ τὰ ἀδέλφια μους». Σάς κάμω ὑπόσχεσι ὅτι θὰ γίνω ἔνας καλὸς ἀνθρώπος. Καθένας γνωρίζομεν ὅτι ἐμάθαμεν κάτι οἱ κῶποι σας δὲν πηγαν ἀχρηστα. Ποτὲ δὲν θὰ λησμονήσω τήν διδασκάλισσά μου ποὺ ἤλθε ἀπὸ τήν Ελλάδα καὶ τὰ λόγια της μὲ ἀκαμαν καλὸ παιδί.

Δὲν ἥξερα ὅτι ἡ Ελλάδα είναι τόσο καλή. Τώρα δὲν λυτοῦμαι κατὶ τίς στήν καρδιά μου στὸ ἀμερικάνικο σχολεῖον δσον πολὺ στὸ Ελληνικόν (θέλει ίσως νὰ πῆ τὸ Ελληνικὸ Σχολεῖον τὸν συγκινεῖ περισσότερο). Θὰ πάρομεν τὸ δίπλωμά μας μὴ μᾶς λησμονῆτε.

ό μαθητής σας Μ. Κ.»

Μὲ τήν ἔκθεσι αὐτή, ἀγαπητοί Συνάδελφοι, κλείνω σήμερα τὰ παιδαγωγικά μου θέματα. «Ἄσ είναι ὡς ἐπισφράγισις τους τὰ ἀμορφα αὐτὰ λόγια, ποὺ ἔγραψε ἔνας μαθητής στή δασκάλισσά του.

Νά, ή γλυκεὶ ἀμοιβὴ γιὰ τους κόπους καὶ τές ψυχικές δυνάμεις, ποὺ ἔξοδεύμει μέσα στὸ σχολείο. Νά, ή μεγάλη ἀπόλαυσις, ποὺ αἰσθάνεται ἡ ψυχή μας γιὰ τὸ δύσκολο καὶ τόσο κοπιαστικὸ ἔργο μας. Τί ἀλλο θὰ ἡταν γιὰ μᾶς τόσο ἀμορφο καὶ ίκανοποιητικὸ ἀπὸ τοῦ νὰ αἰσθανώμεθα πῶς τὰ λόγια καὶ ἡ ἐργασία μας είχαν ἐπίδρασι σὲ ψυχές ἀνθρώπινες; Ήως τίς ψυχές αὐτὲς ἡ διδασκάλια μας τές διέπλασε, τές ἐξηγένεισ καὶ συνετέλεσε εἰς τὸ νὰ προστεθοῦν εἰς τήν κοινωνία καὶ ἀλλες ὑπάρξεις μὲ ψυχὴ λεπτὴ καὶ ἐξηγενισμένη;

«Οπου καὶ ἀν ὑπάρχῃ διδασκάλος ἐργαζόμενος, τὸν ἀτενίζουν τὰ μάτια τής φαντασίας μου μὲ σεβασμὸ καὶ ἀγάπη, καὶ ἀκόμα πειδ ἀτέρωντη συμπάθεια αἰσθάνομαι γιὰ σᾶς δλους, ποὺ δοκιμάζετε τόσες θλίψεις μακροὺς ἀπὸ τὰ Ελληνικὰ χώματα γιὰ νὰ συγκρατήσετε τὰ παιδιὰ τής Ελλάδος μας μέσα στὸ πλαίσιο τής θρησκείας καὶ τῶν Ελληνικῶν μας παραδόσεων. Γιὰ σᾶς δλους, ποὺ ἀναλαμβάνοντες νὰ διδάξετε σὲ Ελληνικὸ Σχολεῖο τής Αμερικῆς, ἀναλαμβάνετε ἐνα πραγματικὸ ἀγῶνα, ποὺ θὰ σᾶς δώσῃ πολλὲς θλίψεις καὶ ἐλάχιστες χαρές.

Σήμερα, τελειώνοντας τήν παιδαγωγική μου ἔκθεσι, εὐχαριστῶ πρῶτα ἀπ' δλους τή σεβαστὴ Διεύθυνσι τοῦ «Ορθοδόξου Παρατηρητοῦ», ποὺ μοὺ ἔκαμε τήν τιμὴ νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ μιλήσω μαζύ σας ἀπὸ τές στῆλές του. Σὲ σᾶς δὲ δλους, ἀγαπητοί Συνάδελφοι, ποὺ είχατε τήν κοινωνία νὰ ἔξοδέψετε λίγο ἀπ' τές πολύτιμες ὡρές σας γιὰ

(Συνέχεια εἰς τήν 13η Σελίδα)

**Θεοδ. Κοκκινάκη, Δ. Θ.
Αιακόγου**

ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΑΣ

Εις τὸ πλαίσιον τῆς ζωῆς μας δύο παράγοντας δυνατοὺς διακρίνομεν. Καὶ αὗτοὶ εἰναι, τὰ Μέσα σα διὰ τῶν ὅποιων ζῶμεν καὶ οἱ Σκόποι διὰ τοὺς ὅποιους ζῶμεν. Τίποτε δὲν δύναται νὰ φανερώσῃ τὸ βάθος τῆς συνειδήσεως ἐνὸς ἀνθρώπου ἢ τὴν ἥθικήν ποιότητα μιᾶς ἐποχῆς δύον ἢ ἀριθμονική ἐπαφὴ καὶ ἡ συγκριτικὴ ισοστάθμισις τῶν δύο αὐτῶν παραγόντων, τῶν Μέσων καὶ τῶν Σκοπῶν τῆς ζωῆς μας.

'Επεινο, ποὺ διακρίνει τὴν ἐποχήν μας ἀπὸ ὅλας παρωχημένας περιόδους είναι ἡ κυριαρχία μας ἐπὶ τῶν ἐπιστημονικῶν μέσων τῆς ζωῆς. 'Η μία μετά τὴν ἄλλην αἱ δυνάμεις τῆς φύσεως ἀπὸ τοῦ ἀτιμοῦ μέχρι τῶν ἀδίκων δονήσεων τοῦ αἰθέρος ἔχουν δουλικῶς ὑπαχθῆ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μας. Τὸ πᾶν ἐκμεταλλεύμεθα ἐπιστημονικῶς καὶ μετ' ἀκριβείας πρὸς αὐξῆσιν τῶν μέσων τῆς ζωῆς μας. Καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι κατέχομεν τόσα, δσα ἄλλοι εἰς ὅλας ἐποχὰς οὗτε κἀν ἀνειρεύνθησαν.

Αλλ' ὅταν στρέψωμεν τὴν προσοχήν μας ἀπὸ τὰ μὲν ἐστιαὶ διὰ τῶν ὁποίων ζῶμεν εἰς τοὺς σκοπούς διὰ τοὺς ὁποίους ζῶμεν τί βλέπομεν; Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν δὲ εὑνοισκόμεθα εἰς ὑψηλότερον ἐπίτεδον ἢ οἱ προπάτορές μας;

Τὴν ἀπάντησιν δύναται νὰ μᾶς τὴν δώσῃ ἡ Ἰστορία. Ἡ Αἱ μεταφέρωμεν τὴν σκέψιν μας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ Αἱ φυλλομετρήσωμεν τὴν Ἰστορίαν της. Ἀλλ' ἂς σταματήσωμεν πρὸς στιγμὴν εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Περικλέους. Τότε, γύρω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν, ἔνας Λαός, μικρὸς κατ' ἀριθμόν, ἀλλὰ μεγάλος εἰς τὸν νοῦν, ἐδημιουργεῖ ἕνα πολιτισμόν. Ἐδημιουργεῖ καὶ ἥγανθιζετο νὰ τὸν προστατεύῃ ἀπὸ τὸν βαρβαρισμὸν τῶν ἐπιδομέων. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι ἐδημιουργησε ἕνα ἀνεξάντλητον θησαυροφυλάκιον ἐμπνεύσεων πρὸς τὸ όποιον κατευθύνεται ἡ σκέψις καὶ τὸ ἐνδιαφέρον δλον τοῦ κόσμου.

Τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων ἔζων ἡσαν πράγματι πρωτόγονα, πτωχά, μηδαμινά. 'Αλλ' ὅταν ἔξετάσωμεν τοὺς σκοποὺς διὰ τοὺς ὁποίους ἔζων, ὁ Πραξιτέλης, ὁ Φειδίας, ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Πλάτων, τότε ἀναμφιβόλως θὰ θέσωμεν τὰς «λειεινάς 'Αθήνας» εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον, εἰς ἀνωτέραν ἴστορικὴν πνευματικὴν βαθμίδα, παρ' ὅτι δύνανται νὰ φθάσουν αἱ σύγχρονοι μεγαλοπόλεις μας.

⁷ Η δέ μεταφέρωμεν καλλίτερον τὴν σκέψιν μας εἰς τὴν ζωὴν τῶν ὀλίγων μαθητῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Τὰ μέσα διὰ τῶν ὅποιων ἔζων ἡσαν κατώτερα πάσης περιγραφῆς. ⁸ Ήσαν ἀνθρώποι πτωχοί. Τό ἐπάγγελμα ἀλιεῖς. ⁹ Η ζωή των ἦτο ζωὴ πτωχοῦ ἐστερημένου πολλῶν εὐκολιῶν. Αἱ οὐκίαι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦσαν, κατὰ τὴν Ἰστορίαν, μικραί. Μὲ δύο μόνον παράθυρα. ¹⁰ Ισως χωρὶς θερμάστρων. Ἐκοιμῶντο ἐπάνω εἰς κακοτέχνους σοφάδες καὶ εἰς τὸ δάπεδον πολλάκις ἐκοιμῶντο μαζὲν καὶ τὰ ζῶντα των. Αἱ περιοδεῖαι των ἦσαν μαρτυρικαί. Ταλαιπωρίαι, φροθεροὶ καύσωνες, πεζοπορεῖαι, ληστεῖαι, διαγμοί, κούρασις, τοὺς κατέβαλλον σωματικῶς. ¹¹ Εν δλίγοις δὲν είχαν μέσα πολλὰ διὰ τὴν ἔκπτηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς των.

Ἄλλ' δταν σκεφθῶμεν τοὺς σκοποὺς διὰ τοὺς ὄποιους ξέ-
ζων! "Οταν ἀναλογισθῶμεν τὴν βαθύτητα τῶν ἐπιδιώξεών

των καὶ τὴν εὐτέλειαν τῶν μέσων τῆς ζωῆς των! Ὅταν ἐξετάσωμεν τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπετέλεσαν ἀλλὰ καὶ τὰ μέσα διὰ τῶν ὅποιων ἔζησαν, δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ ὁμολογήσωμεν διτὶ εὑρισκόμεθα ἐνώπιον ἡρώων, ἐνώπιον ἀγίων, ἐμπνευσμένων, ἀφωισιωμένων, ἀληθινῶν, ἀξίων Ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ ἡμεῖς πῶς ζῶμεν; Εἴμεθα πράγματι ὑπέρτεροι ἀπὸ ἀπόφεως μέσων ζωῆς ἀπὸ ὅλας τὰς ἐποχὰς τῆς ἴστορίας. Ἐπειδὴ τὸ ζήτημα εἶναι διὰ τί ζῶμεν. Εἴμεθα ὑπέρτεροι καὶ εἰς τοὺς σκοπούς; Εἰναιοὶ οἱ σκοποί μας ἄξιοι διὰ τουαῦτα μέσα; Ἰσοσταθμίζει ἡ ἀξία τῶν μέσων πρὸς μίαν ἀνωτερότητα σκοπῶν μας; Αὐτὸς εἶναι τὸ μεγαλύτερο ἔργο της ἐποχῆς μας καὶ τὸ δυσκολώτερο πρόβλημα τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Τί δυνάμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν; Ἡ συνείδησίς μας ἀναμφιβόλως γνωρίζει τὴν ἀπάντησιν καὶ πολλάκις τὴν φωνάζει.
”Αν προσέξωμεν θὰ ἀκούσωμεν τὸν ἀντίλαον τῆς φωνῆς της νὰ ἐπιστρέψῃ καυστικὸς εἰς τὰ διά μας. ”Αν θελήσωμεν δυνάμεθα νὰ διαβάσωμεν τὰ μεγάλα γράμματα, ποὺ γράφει εἰς τὴν ὅψιν κάθε περιτέχνου δημιουργήματός μας, ποὺ σκοπεῖ τὴν αὐξήσιν τῶν μέσων τῆς ζωῆς μας: «Προοδευτικὰ μέσα διὰ σκοπούς ὅπισθιδρομικούς! Αὐτὸς γράφει!

Οι Κινηματογράφοι, ἐπὶ παραδείγματι, δὲν είναι ώραιοτάτη καὶ πολυτιμοτάτη ἔφεύρεσις; Καὶ είναι ἀληθές ὅτι κάποτε χρησιμοποιεῖται θαυμασίως. Ἀλλὰ εἰς ποῖα χέρια, εἰς ποίας συνειδήσεις ὑλιστικῶν ὑπολογισμῶν ἔχει πέσει ἡ κινηματογραφικὴ παραγωγὴ; Τὸ διασκέψιμον αὐτὸ δργανον διὰ τοῦ δποίου διδασκόμεθα μὲ τὸν ταχύτερον τρόπον γνώσεις πολυτίμους, χρησιμοποιεῖται πολλάκις ἐκ προθέσεως διὰ νὰ κάμῃ τὸ ἔγκλημα ἐλκυστικόν, νὰ διασαλεύσῃ ἀδύνατης συνειδήσεις, νὰ ἐπενδύσῃ ἐπιχαρίτως τὴν ἀπολασίαν καὶ νὰ δεῖξῃ τὰ προωθενεύενα μέσα διὰ σκοποὺς διποθόρουμικούς».

¹ Οταν σκεπτώμεθα διὰ τὸν διεθνῆ ἀφοτλισμόν, πολὺ συχνὰ ὑπενθυμίζομεν εἰς τοὺς ἑαυτούς μας τὰ καταστρεπτικὰ γεγονότα τῶν πολέμων τῆς Ἰστορίας. Ἐλλὰ τί εἶναι ἐκεῖνα ἐμπόδια εἰς αὐτὰ ποὺ εἰδάμε τελευταίως ή ἐμπόδια εἰς αὐτὰ ποὺ μᾶς ἀναμένουν;

Οι "Ελληνες" ένίκησαν εις τὸν Μαραθῶνα μὲ δέκα χιλιάδας ὄπλιτας καὶ μὲ ἀπώλειαν μόλις διακοσίων στρατιωτῶν. 'Ο Ναπολέων εἰς τὸ "Ωστερλιτς" ἐκ τῶν 70 χιλιάδων Γάλλων ποὺ ὡδήγηε ἔχοσε μόνον δύτῳ χιλιάδας. 'Αλλ' αἱ σύγχρονοι στρατιωτικαὶ δυνάμεις εἰναι ἀφαντάστως ὑπέρτεραι. 'Ο σύγχρονος στρατιώτης ἔχει ἀσυγκρίτως μεγαλυτέραν δύναμιν, λόγω τῶν μέσων ποὺ χρησιμοτεοῖ παρὰ 30 ὄπλιται τοῦ Λεωνίδου. Εἶναι δυνατὸν ἐντὸς ὀλίγων ὥρῶν ἡ Νέα 'Υδροκη καὶ τὸ Λονδίνον καὶ τὸ Παρίσι μὲ τὰ ἑκατομμύρια τοῦ πληθυσμοῦ των νὰ μετατραποῦν εἰς πελωρίων διαστάσεων νεκροπόλεις. 'Ο νέος πόλεμος, ἐὰν θὰ ἔλθῃ, δὲν θὰ παρατάσσῃ ἀθλητὰς στρατιώτας, ἡ τακτικὰ σώματα στρατοῦ, ἀλλὰ ὀλοκλήρους πληθυσμοὺς ἔναντίον πληθυσμῶν, ὠπλισμένων μὲ «προοδευτικὰ μέσα διὰ σκοποὺς διποσθόδορικους».

'Απὸ τότε ποὺ ὁ JAMES WATT ἀνεκάλυψε τὴν ἀτμο-
μηχανήν του μία νέα ἐποχὴ ἀλτηθινῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνῆς
ἀνέτειλε. 'Ο δοξίων τῆς πρακτικῆς γνώσεως τοῦ ἀνθρώπου
ἔλαβε μεγάλας διαστάσεις. Καὶ ἡμεῖς ἀ περ φέρεις
μι εν ἐν τῇ προσπαθείᾳ μας διὰ νὰ δημιουργήσωμεν, νὰ
πολλαπλασιάσωμεν, νὰ συσσωρεύσωμεν, ἀφδονα μέσα διὰ
τὰς εὐκολίας τῆς ζωῆς μας. Καὶ τὸ γεγονός τοῦτο δὲν κρύ-
πτεται. Φωνάζει μόνον του ὅτι ἀπεροροφήθημεν.

Καὶ ἡ ἀπορρόφησις αὐτὴ εἶναι αἵτια πολλῶν δοκιμασιῶν. Ἐδημιούργησε πολλὰ προβλήματα διὰ τὴν

Ο ΑΜΒΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 10ης Σελίδος)

νο νὰ προσέχουμε νὰ μὴ πάρῃ τὸ δρόμο τοῦ λεγομένου καλοθελητοῦ, ἀλλὰ νὰ τὸ κατευθύνουμε πάντοτε πρὸς τὸ δρόμο τῆς εἰρηνοποίας.

"Οσο περισσότερα προσόντα ἔχει κανεὶς γι' αὐτό, τόσο περισσότερα ὑποχρέωσι ἔχει νὰ χορησμοποιῇ τὰ προσόντα του ὑπὲρ τῆς εἰρηνεύσεως τῶν κοινωνιῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων· ποτὲ δῆμος χάριν τῆς εἰρηνεύσεως νὰ μὴ καταπατῇ τὸ δίκηρο, τὸ δρόμο, τὸ τακτικό, τὸ κοινωνικῶς προοδευτικὸ καὶ ὀφέλιμο· γιατὶ εἰρήνη, ποὺ στηρίζεται σὲ ἄδικο, σὲ σφαλερό, σὲ ἀταξία, σὲ κοινωνικὴ ζημία καὶ στασιμότητα, ἔκτὸς τοῦ ὅτι εἰνε κοινωνικῶς ἐπιβλαβῆς συνθηκολογία, οὐδὲ καὶ εἰνε δυνατὸν νὰ εἰνε διαρκῆς. Μία τέτοια ἐπιβλαβῆς συνθηκολογία χάριν τῆς εἰρήνης σὲ κάθε βῆμα τῆς ζωῆς του ἀπέκρουνε σὲ Ἰησοῦς.

Μόνον οἱ εἰρηνοποιοὶ χάριν ἐπικρατήσεως τῶν ἀνεγνωρισμένων ἀρετῶν, μόνοι αὐτοὶ εἰνε μακάριοι καὶ «εὐίοι Θεοῦ κληθῆσονται».

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 11ης Σελίδος)

νὰ διαβάσετε τὰ ἀρθρα μου, ἐκφράζω πολλὲς εὐχαριστίες καὶ μαζὶ μ' αὐτὲς καὶ τὴν παράκλησι μου δπως συγχωρήσετε τὴν πορεία, ποὺ ἀκολούθησα κατὰ τὰ θέματά μου, μιλῶντας πάντα γιὰ τὸν ἁντρό μου καὶ τές ἐπιτυχίες μου.

Καὶ τώρα, ἀφοῦ εὐχηθῶ, δπως μᾶς συνοδεύῃ πάντα εἰς τὸ δύσκολο ἔργο μας ἡ εὐλογία τοῦ Σεβασμιωτάτου Προσταμένου μας, τελειώνω γιὰ νὰ δώσω τὸ λόγο καὶ σὲ ἄλλους συναδέλφους, ποὺ θὰ ἥθελαν ίσως νὰ γράψουν κάτι καὶ αὐτοῖ.

A. T.

ΤΕΛΟΣ

ἐποχήν μαζ. "Εγινε σταυρός της μαρτυρικός. Έγέμισε τὴν ψυχήν μας ἀτασιοδοξίαν. Μᾶς ἔκαμε νὰ χάσωμεν τοὺς πνευματικούς μας προσανατολισμούς. Καὶ ἡ ἀπορρόφησις αὐτὴ ἐπλήρωσε τὴν ἀτιμόσφαιραν τῆς ζωῆς μας μὲ πικνὰς ἀναθυμιάσεις, ποὺ δηλητηριάζουν τὰ πνευματικά μας αἰσθητήρια. Κατέστρεψε τὴν ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀτόμου καὶ ἐποδοτάτησε τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην.

Καὶ τώρα παρουσιάζει τὸν πολιτισμόν μας τυφλὸν εἰς τὰ φῶτά του καὶ πτωχὸν εἰς τοὺς σκοπούς του καὶ ἔτοιμον νὰ ἀνοίξῃ τὸν τάφον του μὲ τὰ ἐργαλεῖα τῆς ἐπινοήσεως του. Καὶ ἀτ' δὲν δὲν ἀκούνεται τίποτε ἄλλο παρὰ «ενῦν κοίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου». Κρίνει δὲ κόσμος τὸν ἁντρόν του, τὴν ίστορίαν του, τὰ πεπραγμένα του. Ζητεῖ τὰ αἴτια, ποὺ τὸν ὠδήγησαν εἰς τὴν κατάστασίν του. Μελετᾷ νέα συστήματα ζωῆς καὶ διοικήσεως καὶ ενδισκεῖ ὅτι πρέπει νὰ κατευθυνθῇ εἰς σκοπούς πνευματικούς καὶ δικαίους.

'Αλλ' ὅταν διμιλῶμεν περὶ πνευματικῶν σκοπῶν τί ἐννοοῦμεν; Καὶ ὅταν ζητῶμεν λύτρωσιν μὲ πνευματικούς προσανατολισμούς τί κάμνομεν; Τίποτε ἄλλο παρὰ ἀνοίγομεν τὰς πύλας τῆς αἰωνιότητος καὶ εἰσχωροῦμεν εἰς τὸ πλῆρες ἐλπίδος πλαίσιον τῆς Θρησκείας.

(Συνέχεια «πρὸς αὐτὸν πνευματικὴν ἐποχὴν» εἰς τὸ ἐπόμενον)

ΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΝΗΛΙΚΟΥΣ ΕΙΝΕ ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

"Οταν κάμνητε λόγον περὶ «Νυκτερινῶν Σχολείων δι' Ενηλίκους» εἰς κάποιον ἀνθρώπον, δὲ ὅποιος ἔχει φοιτήσει εἰς ἐκπαιδευτήρια πρὸ πολλῶν ἐτῶν, πιθανὸν νὰ φέρῃ εἰς τὸν νοῦν του, τί θὰ ἔχῃ νὰ πάθῃ, «γινόμενος καὶ πάλιν μικρὸ παιδί», καὶ μανθάνων ἐκ νέου πράγματα ἀπὸ βιβλία προωθοῦμένα διὰ παιδία.

Αἱ μένοδοι διμως τῆς διδασκαλίας εἰς τὰ Δημόσια Σχολεῖα δι' ἐνηλίκους ἔχουν ἀλλάξη ἀπὸ τότε. Ἡ τυπικὴ διδασκαλία, ἡ ὅποια ἐπεκράτει εἰς τὰ σχολεῖα τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, ἔχει ἐγκαταλειφθῆ καὶ ἀντικατεστάθη ἀπὸ τὴν γενομένην γνωστὴν ὡς «Κοινωνικὴν Ἐκπαίδευσιν». Εἶναι τώρα γεγονός, ὅτι, ὅταν εἰς ἐνήλικος ἀποφασίζῃ νὰ πηγαίνῃ εἰς Σχολεῖόν τι, τὸ κάμνει, διότι θὰ εῦρῃ ἔκει τὰ ἐργαλεῖα ἔκεινα, τὰ δόπια τὸν βοηθήσουν νὰ ἐννοήσῃ τὸν κόσμον, εἰς τὸν δόπιον ζῆ, καὶ τὰ κοινωνικά καὶ οἰκονομικὰ προβλήματα, ἀτίνα ἀντιμετωπίζει. Πιθανὸν νὰ ἀσχοληθῇ καὶ μὲ μερικὰ θέματα, τὰ δόπια τὸ σχολεῖον διδάσκει εἰς παιδία, ἀλλ' ἡ μένοδος τῆς διὰ τὰ παιδία διδασκαλίας δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς αὐτόν. Ἐν συνόλῳ αἱ σπουδαὶ του θὰ σχετίζονται μὲ τὴν κεκτημένην πεῖραν εἰς τὴν ζωήν του καὶ θὰ πραγματεύονται μὲ τὰ προβλήματα, διὰ τὰ δόπια ἐνδιαφέρεται ζωτικῶς.

"Οταν ἔνας ἀνθρωπορόγχος, λόγου χάριν, καταγραφῇ εἰς τὴν τάξιν τῆς Ἀγγλικῆς, ἡ συνομιλία, ἡτις γίνεται διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς Ἀγγλικῆς του προφορᾶς, περιστρέφεται κωνίως εἰς ζητήματα τῆς ἀνθρακευτικῆς βιομηχανίας. Ἐπίσης εἰς τάξιες διὰ βιομηχανικούς ἐργάτας συζητοῦνται θέματα περὶ δραγανώσεως τῶν ἐργατῶν ἐπὶ βιομηχανικῆς τίνος βάσεως, περὶ συνολικῆς δράσεως, περὶ μεταρρυθμίσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ ἐργασίας τῶν παιδίων, ἡ περὶ τοῦ Νόμου τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλείας. Μὲ ἄλλας λέξεις, καταβάλλεται προσπάθεια νὰ γείνῃ ἡ αἱθούσα παραδόσεως ἐργαστήριον κοινωνικῆς ἐπιστήμης, ὅπου οἱ ἐργάται νὰ ἀποκτῶσι, μαζὶ μὲ τὴν ὀρθὴν διμιλίαν καὶ γραφήν τῆς Ἀγγλικῆς, καὶ δεξιότητα εἰς τὸ νὰ σκέπτονται λογικῶς.

'Αξίζει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ τοιαύτη κατεύθυνσις τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐνηλίκων ἐδόθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ N. Φ. Σ. Γκρόντβιγ, ἰδρυτοῦ τῶν Δανικῶν Λαϊκῶν Σχολείων ἡ «Λαϊκῶν Κολλεγίων».

'Ο Γκρόντβιγ συχνὰ ἀποκαλεῖται «Πατήρ τῆς συγχρόνου Ἐκπαίδευσεως τῶν ἐνηλίκων». 'Ο Γκρόντβιγ ἐπέμεινε διὰ τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν τοῦ πολλοῦ λαοῦ. Διὰ τοῦτο δὲν ἔπανε τονίζων, ὅτι τὰ 98 ο) τοῦ πολλοῦ κόσμου, τὰ δόπια δὲν ἥδυναντο νὰ ἐκπαίδευθοῦν ἐπὶ μακράν χρονικὴν περίοδον, ἔπειτε νὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ μάθωσιν δ., τι οἱ μεγάλοι φιλόσοφοι, οἱ ἐπιστήμονες, οἱ μουσικοὶ κλπ., προσέφεραν διὰ τὴν πρόδοσον τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τὴν λύσιν τῶν ἀνθρωπίνων προβλημάτων. Μία τοιαύτη ἐκπαίδευσις, ἔλεγε, θὰ δημιουργήσῃ νοήμονας πολίτας καὶ θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν δημοκρατιῶν. Οἱ ἐνήλικοι, ἐσκεπτεῖτο δ. Γκρόντβιγ, θὰ πηγαίνουν εἰς τὰ Λαϊκὰ Κολλέγια ὅχι διὰ βαθμούς καὶ διπλώματα, ἀλλὰ «πρὸς αὐξῆσιν τῆς ἐστωτερικῆς των ἀξίας».

Tέτοια σχολεῖα διὰ τοὺς ἐνηλίκους ὑπάρχουν πολλὰ καθ' ολὴν τὴν Ἀμερικὴν καὶ δσοὶ ἀπὸ τοὺς ἀγαπητοὺς διμογενεῖς μας θέλουν νὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ μίαν τόσον εὐεργετικὴν εὐκαιρίαν, τὸ δόπιον δέσμαια συνιστῶμεν θερμότατα, νὰ ἀποταθοῦν εἰς τὸ BOARD OF EDUCATION τοῦ STATE ήνα λάβουν πληροφόρειας πληροφορίας.

'Αρχιμανδ. 'Αθηναγ. Καβάδα

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΩΣ ΔΡΑΜΑ

ΣΥΝΤΟΜΩΤΑΤΟΣ ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Είναι πρόσφατος πολὺ νέος έντυπωσις τήν δύοιαν προσωπούσαν εἰς τήν ψυχήν μας αἱ ιεραὶ νυκτεριναὶ καὶ πρωΐναὶ ἀκολουθίαι, τὰς δύοις εἴχαμεν εἰς τοὺς Ὁροθόρους ιεροὺς Ναούς μας πρὸ μιᾶς ἑβδομάδος, δηλ. τὴν Μεγάλην Ἐβδομάδα.

Τὰ αἰσθήματα, τὰ δυοῖς καράσσουν εἰς τήν καρδίαν τῶν ἀληθῶν πιστῶν αἱ ἀναμνήσεις τῶν φρικτῶν παθῶν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, εἰνε αἰσθήματα πίστεως, ἀφοσιώσεως καὶ λατρείας πρὸς τὸν Θεανθρωπὸν Ἰησοῦν.

'Απὸ τὰ αἰσθήματα αὐτὰ ὁδηγημένη νέα ἀρχαία Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἐστήριξε τήν κυριωτέραν λατρευτικήν της πρᾶξιν, τήν Θείαν Κοινωνίαν, εἰς τὰ γεγονότα τῶν Παθῶν καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος, ίδιαιτέρως δὲ εἰς τὰ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου. 'Αφ' οὖ δὲ νέα ἀναπαράστασις τῶν δραματικῶν γεγονότων τῆς ἡμέρας τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ εἰνε τὸ θέμα τῆς λατρευτικῆς ταύτης τελετῆς, εἰνε φυσικόν, διτὶ καὶ νέα δηλητετή θάξῃ δραματικὴν μορφὴν. 'Η τελετὴ αὐτὴ τῆς Θείας Κοινωνίας, νέα δυοῖς εἰνε περισσότερον γνωστὴν ὡς «Θεία Λειτουργία» ἔχει πράγματι δραματικὴν μορφὴν. Τὸ διτὶ δημοσίην δραματικὴν αὐτὴ μορφὴν τῆς Θείας Λειτουργίας δύναται νέα συμπεριληφθῆναι τήν ἐν γένει δραματικὴν τέχνην νέα δραματικὴν καλλιτεχνίαν εἰνε ἀνάγκη νέα ἀναπτυχθῆ.

Τήν ἀνάπτυξιν ταύτην ἔχων ὡς θέμα μου, ἔξεπόνησα μελέτην ἀρκετὰ ἐκτενῆ. 'Απ' αὐτὴν δὲ τήν μελέτην τὰ κυριωτέρα σημεία μόνον καὶ μάλιστα συνεπυγμένα, ἀλλ' ἀρκετὰ διὰ νέα δώσουν σωρῇ ίδεαν, θά ἀποτελέσουν μερικὰ ἄρθρα μου εἰς τὸν «Ορθόδοξον Παρατηρητήν».

'Ο σκοπός μου εἰνε νέα ἀναδείξω τὸ ὑψος τῆς Θείας Λειτουργίας ἐμπρός εἰς τὰ μάτια τοῦ νοῦ, τῆς καρδίας καὶ τῆς ψυχῆς ἐκείνων οἱ δυοῖς, μὴ γνωρίζοντες, οὔτε ίσως ἀπὸ ἀπλῆν ἀνάγνωσιν, τὸ ἀριστούργημα τῆς Θείας Λειτουργίας, διμιούρην κάποτε μὲ κάπιαν ἐλαφρότητα περὶ λατῆς, πολὺ ἀνάρμοστον. 'Αλλὰ καὶ διὰ τοὺς πιστοὺς γράφω αὐτὰ μὲ τήν βεβαίωταν ὅτι θὰ συμβάλλουν ταῦτα δύος στηριχθῶν καὶ οὗτοι περισσότερον εἰς τὸ 'Ιερὸν Μυστήριον τῆς Θείας Κοινωνίας. 'Επι πλέον τούτῳ θὰ μᾶς δώσῃ καὶ τήν εὐκαιρίαν νέα ὑποδειχθῆ καὶ διπλεὸν κατάλληλος τρόπος τῆς τελέσεως τῶν διαφρόνων μερῶν τῆς Θ. Λειτουργίας ὑπὸ τοῦ ιερέως, ὅπερε νέα ἐπιδιωχθῆ νέα ἀναγκαιοτάτη διμιούρφια τελέσεως αὐτῆς, διμοιούρφια νέα δυοῖς εἰνε ἀπαραίτητος, δυστυχῶς δὲν παρουσιάζεται σήμερα.

ΜΕΡΟΣ Α'.

Η ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΓΕΝΙΚΩΣ, ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΤΩΝ ΟΚΤΩ ΠΡΩΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

"Οταν λέγουμε:—Δραματικὴ τέχνη εἰς τήν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν — ἐννοοῦμεν:

α'. Τήν χρῆσιν τῆς δραματικῆς τέχνης, ποὺ ἔκανε νέα Χριστιανικὴ Ἐκκλησία εἰς τήν λατρείαν της, εἴτε μὲ ποίησιν ἔμμετρον εἴτε μὲ πεζὸν εἰδος δραματικῆς φιλολογίας.

β'. Τήν χρῆσιν, ποὺ ἔκανε εἰς τήν, ἀπὸ σκηνῆς νέα μέρους διποιούδητοτε, δραματικὴν (θεατρικὴν) παράστασιν, ἢ ἀπλῆν ἔξικόνισιν γεγονότων θρησκευτικῶν νέα διεῶν εἰς τήν λατρείαν της νέας Ἐκκλησίας, ἢ εἰς τήν ἐκδήλωσιν ἐν γένει τῆς διποιούδητοτε θρησκευτικῆς ζωῆς της.

Καὶ διὰ τὰ δύο αὐτὰ εἰδη τῆς δραματικῆς τέχνης εἰς

τήν θρησκευτικὴν ζωὴν τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοὺς πρώτους δικτὸς αἰώνας τῆς εἰνε ἀνάγκη νέα διηγουμεῖνα σύντομο θέλημα εἰς τήν ἔξελιξιν τῆς λατρείας, ἀπὸ τήν ἀρχῆν, ποὺ ίδρυθη νέα Ἐκκλησία.

Διδύμενεῖς σύνθηκαι κατὰ τοὺς πρώτους τρεῖς αἰώνας

Τὰ πρῶτα ἵνη τῆς δραματικῆς τέχνης εἰς τήν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν δυνάμειθα δέδειναν νέα τὰ διακρίνωμεν εὐκολώτατα εἰς αὐτὴν τήν βάσιν τῆς ίδρυσεως τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας· ὡς γνωστὸν δέ, βάσις, εἰς τήν δύοιαν ἑστηρίχθη νέα ἔξαπλωσίς της, εἰνε νέα προφορικὴ κατ' ἀρχᾶς, γραπτὴ δὲ μετὰ ήμισου περόπου αἰώνα εὐαγγελικὴ περιγραφὴ τῆς ζωῆς τοῦ ίδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ίδιαιτέρως τῶν φρικτῶν παθῶν του.

Τὴν δραματικὴν δημοσίην εὐαγγελικὴν περιγραφήν, δὲν δυνάμειθα νέα τήν κατατάξιμεν εἰς τὰ ἔργα τέχνης νέα καλλιτεχνίας· ποῶτον διότι νέο ἀποτέλεσμα θείας ἐμπνεύσεως, νέο ἀποκάλυψις καὶ δεύτερον διότι οἱ Εὐαγγελισταί, ὡς συγγραφεῖς, δὲν είχαν ἀποβλέψει διόλου εἰς τὸ νέα παραγάγουν ἔργον καλλιτεχνίας. 'Ο σκοπός των νέοι νέα μεταδώσουν ίστορικῶς τὰ γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ, τῆς διδασκαλίας του, καὶ τῆς ἀπολυτρωτικῆς θυσίας του νέα Θεανθρώπου. 'Εάν δὲ αὐτὰ ἐκτίθενται εἰς τὰ Εὐαγγέλια (καὶ μάλιστα εἰς τὰ Εὐαγγέλια τοῦ Λουκᾶ καὶ τοῦ Ματθίου) δραματικῶς, αὐτὸς συμβαίνει ἐκ τοῦ διτὶ τὰ γεγονότα αὐτὰ καθ' ἐαυτὰ ήσαν δραματικά.

Πραγματικὴν δημοσίην ἐκδήλωσιν καλλιτεχνικῆς δραματικῆς παραγωγῆς νέα συνθολῆς εἰς τήν δραματικὴν καλλιτεχνίαν ἐκ μέρους τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας δυνάμειθα νέα εἴπωμεν μὲ δεύτερητα διτὶ εὐδίσκουμεν ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ τετάρτου αἰώνος, μέχρι τοῦ τέλους τοῦ πέμπτου αἰώνος. Τὴν ἐποχὴν δὲ αὐτὴν συνήθως δημοσίους θυσίαν αἰώνα τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἐκδήλωσις αὐτὴ ἀργησε τέσσαρας αἰώνας νέα παρουσιασθῆ ἀφ' ἐνδός μὲν διότι ὑπῆρχαν λόγοι, οἱ δυοῖς προήγοντο ἀφ' αὐτὴν τήν φύσιν καὶ ὑπόστασιν τῆς Ἐκκλησίας τῶν τοιῶν πρώτων αἰώνων, λόγοι δηλ. ἐσωτερικοί, ἀφ' ἐτέρου δὲ ὑπῆρχαν λόγοι ἔξωτεροι, δηλ. καταστάσεις, ποὺ ήσαν δυσμενεῖς καὶ γιὰ τήν ὑπαρξίαν ἀκόμη τοῦ Χριστιανισμοῦ. 'Υπῆρχαν τότε συνθῆκαι τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, νέα δοπεῖς, (ὅπως θὰ ἀναπτύξει δημόσιως παρακάτω) ήσαν ἀνυπέοβλητα ἐπόδια, ποὺ δὲν ἀφηναν νέα ἐκδηλωθῆ καλλιτεχνική ζωὴ μὲ καλλιέργειαν ίδιως τῆς δραματικῆς τέχνης.

Τοὺς λόγους αὐτούς, ἐσωτερικοὺς καὶ ἔξωτεροις, θὰ τοὺς παραθέσω δημόσιως καὶ μὲ συντομίαν.

Είνε πλέον νέα γνωστὸν διτὸν μετὰ τὰ πάθη καὶ τήν ἀναστασιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, οἱ Ἀπόστολοι ἔξηρκολούθουν νέα τελοῦν τὰ τῆς λατρείας των, νέα προσείχονται, εἰς τὸ λεγόμενον 'Τερρόν των Τερρόν της Εκκλησίας, νέα δοπεῖς, (ὅπως θὰ ἀναπτύξει δημόσιως παρακάτω) ήσαν ἀνυπέοβλητα ἐπόδια, ποὺ δὲν ἀφηναν νέα ἐκδηλωθῆ καλλιτεχνική ζωὴ μὲ καλλιέργειαν ίδιως τῆς δραματικῆς τέχνης.

Είγαν δημοσίης οἱ Ἀπόστολοι ἀνάγκην νέα δημόσιους καὶ ἔκανε ίδιαίτερον τόπον, εἰς τὸν διποιούδητον, δημόσιον νέα προσείχονται μαζὶ δημόσιας διπαδῶν τοῦ σταυρούθεντος Ἰησοῦ, ἀλλὰ καὶ νέα τελοῦν μυστηριακῶς καὶ κουφὰ δσα δύοντος Κύριοις πατὰ τὴν ἐπίγειον ζωῆν του καὶ ίδιαιτέρως, κατὰ τήν νότα τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, παροήγγειλεν εἰς αὐτὸν νέα ὑπερῶν, δημόσιας ἀναφέρεται εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀπόστολων κεφ. Β'. στή. 46. «Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες δημοσί-

μαδὸν ἐν τῷ ιερῷ * (τοῦ Ναοῦ βεβαίως) κλῶντες τε πατ' οἱ καὶ οἱ (εἰς τὸ ὑπερῶν) ἄρτον, τελοῦντες δηλ. τὴν παραγγελίαν τοῦ Σωτῆρος, «λάβετε, φάγετε, τοῦτό ἔστι τὸ σῶμα μου».

Τὸ ὑπερῶν δὲ αὐτὸν ἦτο τὸ ἴδιο ἐκεῖνο εἰς τὸ δποῖον καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐτέλεσε μὲ τοὺς μαθητὰς τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον τὸ ἴδιο πάλιν ἐκεῖνο εἰς τὸ δποῖον καὶ, «συνηγγένενταν τῶν μαθητῶν ἐφανερώθη ὁ (ἀναστὰς) Ἰησοῦς δύο φοράς, κλεισμένων τῶν θυρῶν τὸ ἴδιον ἐκεῖνο εἰς τὸ δποῖον πάλιν ἦσαν, μετὰ τὴν Ἀνάληψιν, συνηθοισμένοι οἱ Ἀπόστολοι, μαζὸν καὶ ἡ Θεοτόκος Μαρία, καὶ ἐπεφοίτησεν ἐπ' αὐτῶν τὸ Ἀγιον Πνεῦμα.

Μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν ὅμως, οἱ Ἀπόστολοι ἐσκορπίσθησαν εἰς διάφορα μέρη μαχράν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἀφοῦ δὲ αὐτοὶ ἦσαν Ἰουδαῖοι καὶ δὲν εἶχαν ἀκόμη χωρισθῆ ἀπὸ τὴν Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν, τόπος τοῦ κηρύγματός των ἦσαν αἱ Ἰουδαϊκαὶ Συναγωγαί.

Δι' αὐτό, ὅχι μόνον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ προηῆθον ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊσμόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἄλλα μέρη οἱ Ἀπόστολοι ἐστρατολόγησαν τοὺς προσηλύτους (ἐκτὸς ὀλίγων ἔξαιρεσεων) ἀπὸ δμοίους ἀκροατάς των, Ἰουδαίους.

Τοιουτορόπως ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῶν Ἰουδαϊκῶν Συναγωγῶν ἀπετέλεσθησαν αἱ πρῶται χριστιανικαὶ διμάδες, ποὺ σιγὰ-σιγὰ ὠργανώθησαν εἰς Χριστιανικὰς Κοινότητας ἀνεξαρτήτους ἀπὸ τὸ Ἱουδαϊκὸν σύνολον ἐκάστης πόλεως καὶ μὲ ίδιαιτέρους οἵκους προσευχῆς, χωριστοὺς ἀπὸ τὰς Συναγωγάς.

Οἱ ίδιαιτεροὶ αὐτοὶ τόποι, οἵκοι προσευχῆς, ὀνομάζοντο Καὶ τὸ Ικον 'Ἐκ καὶ η σὶ αὶ διότι καὶ τοιαῦται ἦσαν, εἰς ίδιωτικοὺς οἴκους συνηθοίζοντο, ὡς εἰς Ἐφεσον, Τρωάδα, Κολοσσάς, Θεσσαλονίκην, Κόρινθον, Ρώμην καὶ ἀλλαχοῦ. Απ' αὐτὰς ἀνεπτύχθησαν αἱ Κατὰ τὸ οὖν 'Ἐκ καὶ η σὶ αὶ. "Ολαι δὲ αὐταὶ μαζὸν ἀπετέλεσαν τὴν μίαν, ὠργανωμένην μὲ Διακόνους, Πρεσβυτέρους καὶ Επισκόπους, Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν, ἡ δποία ἐθεωρεῖτο διτε εἰχε τὴν κεντρικὴν διοίκησίν της εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Εἰς τὰς Συναγωγὰς καὶ τοὺς οἴκους προσευχῆς καὶ τὰς κατὰ τόπους Ἐκκλησίας δὲν ἦτο δυνατὸν οὐδὲ λόγος νὰ γίνη περὶ ἐκδηλώσεως δραματικῆς τέχνης εἰς τὴν ζωὴν καὶ λατρείαν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ο λόγος εἶνε φανερός, δέξης:

Ο Μωσαῖς τὸν νόμον, τὸν δποῖον οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ διετήρησαν ὡς βάσιν τῆς λατρείας των ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον καὶ ἐπειτα ποὺ ἡσπάσθησαν τὸν Χριστιανισμόν, ἀπηγόρευε ρητῶς ὡς εἰδωλολατρικὴν κάθε τέτοιαν φοράν. Συνεπῶς πᾶσα σκέψις καὶ προσπάθεια ἦτο καταδικασμένη ἐκ τῶν προτέρων καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ ἐλθητωθῇ.

Αλλὰ καὶ κατόπιν, ὅταν διὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου

Σημ.—Τὸ 'Ιερὸν δὲν ἀντὶ βεβαίως δὲν ἦτο διαγαλοπετῆς Ναὸς τοῦ Σολομῶντος. 'Ο Ναὸς ἐκεῖνος ἐκάπι καὶ ἀπετεργάθη τελείως ὑπὸ τοῦ Βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων Ναουνχοδονόσορος τῷ 587 πρὸ Χριστοῦ. Ἀργότεροι, μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἐνὸς μέρους Ἰουδαίων ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας Βαβυλῶνος, ἀνοικοδομήθη κάπως ἔνας Ναὸς ἐπάνω εἰς τὰ ἡρεῖα τοῦ πρώτου. Μετὰ 3 αἰώνας δικρίασχος τῆς Παλαιστίνης 'Αντίοχος Δ' δὲ Ἐπαφανῆς, μετέβαλε τὸν Ναὸν αὐτὸν εἰς Ναὸν τοῦ Ὁλυμπίου Διός, τῷ 167 πρὸ Χριστοῦ. 'Αλλ' δὲ Ιούδαιος διακαβαῖος, δὲ δποίος ἐξεδίωξε ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν τοὺς Ἑλληνο-Σιρίσους, ἐξήγνω τὸν Ναὸν καὶ τὸν ἀπομάκρισθε διακαβαῖος, δὲ δποίος ἐξεδίωξε ἀπὸ τὴν Ναοῦ τοῦ Ἱεροῦ. Κατὰ τὴν μετὰ ἔνα αἰώνα πολιορκίαν τῆς Ιερουσαλήμ ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου, ἐπαύθε δὲ Ναὸς πολλὰς ζημίας, ἀλλ' ἀνοικοδομήθη ὑπὸ αὐτοῦ μεγαλοπρεπέστατος. Λόγου τοῦ Ναοῦ ἦτο τὸ 'Ιερὸν δέξης, εἰς τὸ δποῖον προσόντεο διαγαλοπετῆς Ναὸς καὶ οἱ Ἀπόστολοι.

πρὸ παντός, διαγαλοπετῆς διεδόθη καὶ εἰς εἰδωλολάτρας "Ελληνας καὶ Ρωμαῖος καὶ Ἐλαβε χαρακτῆρα γενικῶτερον καὶ ἔξητήθη ἡ χειραφέτησί του ἀπὸ τὰς Ἰουδαϊκὰς λατρευτικὰς διατάξεις καὶ ἀλλὰ τοιαῦτα σύναφη, πάλιν δὲν εἰσήχθη δραματικῆς τέχνης στοιχεῖον εἰς τὴν λατρείαν.

Τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔκποτε τὸ ἀπετέλεσαν χριστιανοὶ ἔξι Ἑλλήνων καὶ εἰς Ἑλληνικὰς χώρας, οἱ δποῖοι ἦσαν ἔρασται τῆς δραματικῆς τέχνης· ἀλλὰ δὲν ἥδυνατο, ἐπὶ πολλὰς δεκαετηρίδας ἀκόμη, νὰ γίνη οὔτε ὑπὸ αὐτῶν σκέψις διαγαλοπετῆς ἡ τοιαύτη καλλιτεχνία εἰς τὴν λατρείαν διὰ δύο λόγους:

α'). "Οτι κατὰ τὸν τρεῖς πρώτους αἰώνας διαγαλοπετῆς κατεδιώκετο φοβερὰ ἀπὸ τὴν Ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν, ὃς ἀπηγορευμένη θρησκεία καὶ οἱ Χριστιανοὶ ἐτέλουν τὴν λατρείαν των ὅχι σπανίως εἰς ἀγροτικὰς κατοικίας, ὑπερῶν ίδιωτικῶν οἰκιῶν καὶ εἰς ὑπογείους κατακόμβας. Συνεπῶς οὔτε δραματικὴ τέχνη ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναπτυχθῇ εἰς τὴν ἔξασκησιν τῆς λατρείας, οὔτε καὶ κανὲν εἰδος καλλιτεχνίας ἦτο δυνατὸν νὰ δοκιμασθῇ.

Καὶ δ'). "Οτι κατὰ τὸν τρεῖς πρώτους αἰώνας διαγαλοπετῆς κατεδιώκετο φοβερὰ ἀπὸ τὴν Ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν, γίνη σύγχυσις τοῦ Χριστιανισμοῦ πρὸς τὴν εἰδωλολατρείαν, ἡ δποία εἰς τὴν καλλιτεχνίαν ἐστήριζε ὅλα τὰ θέλγητρά της.

Οὕτω ἡ καλλιτεχνία μόνον ὡς ζωγραφικὴ ἐξεδηλώθη κατὰ τὸν τρεῖς πρώτους αἰώνας, καὶ ὡς τέτοια πάλιν, περιωρίσθη εἰς μερικὰς συμβολικὰς εἰκόνας εἰς οἴκους προσευχῆς καὶ εἰς τὸν ἀλλοῦς κατὰ τὰ ἀλλα, πρώτους Χριστιανικοὺς Ναούς, πρὸ παντὸς δμως εἰς τὰς κατακόμβας. 'Αλλὰ δταν, κατὰ τὸ τέλος τοῦ τρίτου αἰώνος, εἰρήνευσεν διαγαλοπετῆς διὰ τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου καὶ καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν ἔκτασιν τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, (εἰς δσα μέρη βεβαίως εἶχε διαδοθῆ διαγαλοπετῆς Χριστιανισμός), ἥρχισαν νὰ κτίζωνται Χριστιανικοὶ μεγαλοποεπεῖς Ναοί, τὸ καλλιτεχνικὸν αἰσθημα ἐξεδηλώθη καὶ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ τὴν διακοσμητικὴν.

Τοιουτορόπως, σὺν τῷ χορῶ, καλλιεργούμενον τοῦ καλαισθητικοῦ αἰσθημάτος ἐπιμελέστεον, ἥρχισαν καὶ οἱ Ναοὶ νὰ πλουτίζωνται μὲ διάφορα ἀνάγλυφα, εἰκόνας, συμβολικὰς παραστάσεις, κιονόκρανα νέας ἐπινοήσεως χριστιανικῆς ἀντιλήφεως καὶ ἀλλὰ τοιαῦτα καλλιτεχνήματα.

'Απὸ τὸν αἰώνα αὐτὸν ἡ τάσις αὐτῆς ἐξεδηλώθη ἰσχυρότερα καὶ εἰς ἀλλὰς ἐκφάνεται τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς, λ. χ. εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν καὶ τὴν ποίησιν περὶ τῆς δποίας εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον.

ΤΟΜΟΙ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΟΥ

'Ο Πρότοις καὶ ὁ Δεύτερος Τόμος τοῦ 'Ορθοδόξου Παρατηρητοῦ, στεγεῶς δεδεμένοι μὲ πανί, τιμῶνται ἔκαστος \$3.00 καὶ ἀποστέλλονται πανταχοῦ ἐλεύθεροι ταχυδρομικῶν τελῶν.

Οι Τόμοι τοῦ 'Ορθοδόξου Παρατηρητοῦ, τοῦ ἀξιολόγου τούτου Θρησκευτικοῦ γας Περιοδικοῦ, πρέπει νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὴν βιβλιοθήκην παντὸς 'Ορθοδόξου Χριστιανοῦ, εἰνὲ δὲ τὸ καλλιτεχνον δόσον διὰ κάθε 'Ελληνικὴν οἰκογένειαν εἰς σιανόποτε περίστασιν. Γράψατε:

THE ORTHODOX OBSERVER
25-19 30th Drive, Astoria, New York

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΧΕΔΙΑ — ΕΞΟΧΟΥ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΑ ΓΑΜΩΝ - ΑΡΡΑΒΩΝΩΝ - ΒΑΠΤΙΣΕΩΝ

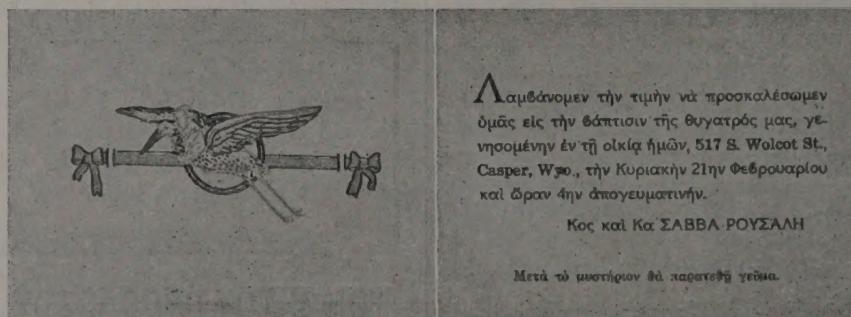
Προσκλητήριον Γάμου No. 73, μὲ διπλᾶ φάκελα.

Διὰ 50 \$6.00 — Διὰ 100 \$9.00

Διὰ μεγαλειτέρας ποσότητας ἡ ἀνάλογος ἔκπτωσις.

ΤΑ Ἐκδοτικὰ καὶ Τυπογραφικὰ Καταστήματα DIVRY ἔχουν ἐγκαταστήσει εἰδικὸν Τμῆμα πρὸς ἐκτύπωσιν παντὸς εἰδούς Προσκλητηρίων Γάμων καὶ Βαπτίσεων.

ΤΑ ώραιότερα καὶ καλλιτεχνικώτερα σχέδια, ἐξ ἀρίστης ποιότητος χάρτου μὲ διπλᾶ φάκελα, τυπωμένα μὲ μεγάλην προσοχήν, ἀκρίβειαν καὶ καλλιτεχνίαν, καὶ μὲ χρυσᾶ ἢ μαύρα καλλιτεχνικὰ γράμματα, θὰ εῦρετε μόνον εἰς τὰ Καταστήματα D. C. DIVRY, Inc.

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ προσκαλέσωμεν
δῆμᾶς εἰς τὴν δάσκαλον τῆς θυγατρός μας, γεννησμένην ἐν τῇ οικίᾳ ἡμῶν, 517 S. Wolcot St.,
Casper, Wyo., τὴν Κυριακήν 21ην Φεβρουαρίου
καὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινήν.

Κος καὶ Κα: ΣΑΒΒΑ ΡΟΥΣΑΛΗ

Μετὰ τὸ μαστίχιον δὲ παρατεθεῖ γένεται.

Προσκλητήριον Βαπτίσεως No. 57, μὲ φακέλους.

Διὰ 50 \$3.50 — Διὰ 100 \$5.00

Διὰ μεγαλειτέρας ποσότητας ἡ ἀνάλογος ἔκπτωσις.

D. C. DIVRY, Inc., 240 West 23rd St., NEW YORK

TELEPHONE: WATKINS 9-4346